

Op te bergen
in de band van
20 december 2006

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

gehouden op 6 december 2006

INHOUD

Opening	3
Mededelingen	4
Vaststelling van de agenda	4
Verslag vergadering van 1 november 2006 en lijst van toezeggingen	4
Ingekomen stukken	5
Rondvraag	5
IPO-aangelegenheden	5
Statenstuk 2006-263; Wijziging verordening nazorgheffing stortplaatsen provincie Drenthe	6
Statenstuk 2006-266; Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied, ILG-bestuursovereenkomst, Subsidieregeling natuurbeheer en Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer	6
Brief van het college van gedeputeerde staten van 8 november 2006 over Leidraad ten behoeve van behandeling statenstuk 2006-266	6
Statenstuk 2006-264; Vaststelling tweede wijzigingstranche Provinciale omgevingsverordening Drenthe	29
Brief van juli 2006 van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Aanbieding LNV-Visie Paard & landschap- met onderbouwing	31
Statenstuk 2006-260; Benoeming leden Adviescommissie voor de Fysieke Leefomgeving Drenthe (AFLO)	31
Statenstuk 2006-267; Overdracht N34	32
Sluiting	38
Toezeggingen	40
Bijlage	

STATENCOMMISSIE OMGEVINGSBELEID

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 6 december 2006 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

G. Roeles (VVD, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
N.B. Bossina (VVD)
G. Fonk (Actief Liberaal Drenthe)
A. Haar (D66)
J. Haikens (VVD)
J. Heetebrij (ChristenUnie)
H.R. Hornstra (PvdA)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
B. Janssen (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
A. Lanting (Actief Liberaal Drenthe)
E. Olij (PvdA)
B. Popken (OPD)
J. Slagter (PvdA)
K.H. Smidt (VVD)
M.J. Smit (D66)
mevrouw H.G. Stoel-Snater (PvdA)
M.P. Turksma (PvdA)
mevrouw S. van de Vijver-Geitz (PvdA)
G. Wieringa (DrentsBelang)
Th. J. Wijbenga (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw A. Edelenbosch (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (VVD, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
J. Pijlman (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

C.D. de Jong (Fractie De Jong)
A.G.H. Peters (CDA)
J.B. Wassink (GroenLinks)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat de heren Peters, Wassink en De Jong afwezig zijn. Gedeputeerde Klip meldt dat er nog maar weinig aanmeldingen zijn binnengekomen van statenleden voor de discussie-bijeenkomst die op 13 december 2006 zal worden gehouden met betrekking tot Grounds for Change. Spreker onderstreept nog eens het belang van die bijeenkomst en nodigt de commissieleden uit zich hiervoor aan te melden

3. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform ontwerp goedgekeurd en vastgesteld.

4. Verslag vergadering van 1 november 2006 en lijst van toezeggingen

Het verslag wordt conform ontwerp goedgekeurd en vastgesteld.

De VOORZITTER merkt op dat met betrekking tot de lijst van toezeggingen een memo voorligt van gedeputeerde Edelenbosch die antwoord geeft op haar toezeggingen, zoals die op de lijst van 1 tot en met 4 zijn aangegeven en nog openstaan. Hij stelt vast dat hij met deze memo de nummers 1 tot en met 4 van de lijst van toezeggingen kan verwijderen.

5. Ingekomen stukken

De heer KUIPER vraagt om A8, de brief voor de startnotitie N33 die bij de laatste zending is nagezonden, op de agenda van de volgende commissievergadering te plaatsen. Daar komt uiteraard een onderbouwing voor.

De VOORZITTER antwoordt dat hij instemt met het verzoek om ingekomen stuk A8 de volgende keer op de agenda van de vergadering van deze commissie te plaatsen. Tijdens de vergadering van maart 2006 heeft de voorzitter aangegeven dat de notitie van de Milieufederatie Drenthe ook te zijner tijd ter sprake zou kunnen komen. Die zou hij daar de volgende keer gelijk bij willen betrekken.

De heer KUIPER antwoordt dit prima te vinden indien het mogelijk is dit stuk er gelijk bij te betrekken.

Mevrouw VAN DER VIJVER merkt over ingekomen stuk A2, de brief van 2 november 2006 over de Europese Kaderrichtlijn Water, op dat zij zich heeft verbaasd over de manier waarop dit stuk nu voorligt. Direct na de vakantie heeft zij een e-mail gehad waarin mevrouw Klip haar meldt dat de zomernota's iets later zouden komen dan zij voor de vakantie voorzag en dat de behandeling in ieder geval in de commissievergadering van 6 december 2006 zou plaatsvinden. Nu heeft zij het stuk ontvangen met een uitgebreid begeleidend schrijven en daarin wordt iets gezegd over het doel van de zomernota's en het advies is hierbij juist de zomernota's voor kennisgeving aan te nemen. Toch zit er een aantal opmerkingen in die inhouden dat deze nota ter consultatie wordt voorgelegd aan de besturen/commissies van onder anderen de provincie. Hoe verhoudt het feit dat deze brief nu op de lijst van ingekomen stukken staat zich met het wel of niet behandelen van dit stuk in de commissie.?

De heer HAIKENS onderschrijft de woorden van mevrouw Van der Vijver. Hij is ervan uitgegaan dat dit voorliggende stuk in vol ornaat onderdeel zal worden van de bespreking die in januari 2007 zal worden gevoerd, want dan staat water op de agenda van deze commissie. Als dat het geval is heeft hij er niet zoveel moeite mee, maar voor de rest sluit hij zich graag aan bij de woorden van mevrouw Van der Vijver.

Mevrouw EDELENBOSCH sluit zich namens het college aan bij de woorden van de heer Haikens. Volgende keer komt dit als een integraal watermoment op de agenda.

De VOORZITTER concludeert dat dit stuk dan ook wordt betrokken bij het punt met betrekking tot Water, dat op de agenda van de volgende commissievergadering zal komen te staan.

De heer SMIT heeft een opmerking over ingekomen stuk A3, de brief van 2 november 2006 van de staatssecretaris van milieu aan de Tweede Kamer over Afvalbeleid diepe ondergrond. Op pagina 2 van de brief staat dat er bij kernenergie geen CO₂ vrijkomt. Dat is onjuist, want bij het mijnbouwproces en de afvalverwerking komt juist heel veel CO₂ vrij. Op pagina 5 staat dat het definitieve besluit over de afvalverwerking in 2016 genomen zou moeten worden voordat er een besluit wordt genomen over het in bedrijf stellen van een nieuwe kerncentrale. Daar wordt echter geen relatie gelegd met een besluit over het bouwen van een nieuwe kerncentrale. Hij vraagt of dat de gedeputeerde ook is opgevallen en wat zij daarmee gaat doen.

Mevrouw KLIP antwoordt dat er heel veel ontwikkelingen op het gebied van het milieu zijn. De heer Smit was aanwezig toen spreekster een debat met staatssecretaris Van Geel heeft gevoerd in Havelte. Daar heeft hij ook gehoord hoe spreekster daar namens de provincie aangaf hoe de provincie tegen de eigen ondergrond en dergelijke ontwikkelingen aankijkt. Inmiddels heeft zij namens het IPO met de heren Remkes, Winsemius en Van Geel gesproken over de Drentse ondergrond en de zeggenschap daarover die Drenthe graag wil behouden. Minister Winsemius herinnerde zich als voorzitter van dit overleg dat de provincies daar al vaker aandacht voor hadden gevraagd en heeft toegezegd dat hij daar met zijn collega van Economische Zaken over zou praten. Dat was in ieder geval een stap in de goede richting, maar op dit moment krijgt zij weer geluiden uit Den Haag dat dit niet helemaal optimaal verloopt. Morgen zit spreekster weer bij staatssecretaris Van Geel aan tafel over ditzelfde onderwerp, dus het heeft haar voortdurende aandacht.

De heer SMIT merkt op dat hem in de brief is opgevallen dat er geen relatie wordt gelegd tussen het besluit over afvalberging en het besluit over het wel of niet gaan bouwen van nieuwe kerncentrales. Het lijkt hem dat daar op enigerlei wijze op zou moeten worden gereageerd door het college. Op dit moment stelt het college voor om niet te reageren.

Mevrouw KLIP antwoordt dat voorzover zij de brief heeft begrepen dat Van Geel zegt dat er in Europees verband eerst een oplossing moet zijn voor het afval voor er besluitvorming in Nederland kan zijn over de bouw van een nieuwe kerncentrale en hij noemt daarbij het jaar 2016. Inmiddels is er een Europees onderzoek waar een plus op is gezet om in Europees verband te kijken naar de oplossing naar de ondergrondse opslag van kernafval, aangezien het niet helemaal zo zal zijn dat ieder land zijn eigen afval kan bergen, omdat er dan wel hele kleine ondergrondse opslagplaatsen. Vooralsnog lijkt het het college verstandig om het onderzoek af te wachten en haar perceptie is dan ook anders, namelijk dat Van Geel het besluit om nieuwe kerncentrales te bouwen en de visie op de oplossing van het afvalprobleem wel degelijk aan elkaar koppelt en daar het jaar 2016 bij noemt.

De ingekomen stukken worden voorts conform het voorstel afgedaan.

6. Rondvraag

Voor de rondvraag heeft zich schriftelijk niemand gemeld.

7. IPO-aangelegenheden

Er worden geen vragen gesteld op opmerkingen gemaakt naar aanleiding van IPO-aangelegenheden.

8. Statenstuk 2006-263; Wijziging verordening nazorgheffing stortplaatsen provincie Drenthe

Er worden geen vragen gesteld of opmerkingen gemaakt naar aanleiding van dit statenstuk.

De VOORZITTER stelt vast dat dit statenstuk een A-stuk kan blijven

9. Statenstuk 2006-266; Provinciaal Meerjarenprogramma Landelijk Gebied, ILG bestuurs-overeenkomst, Subsidieregeling natuurbeheer en Subsidieregeling agrarisch natuurbeheer.

Brief van het college van gedeputeerde staten van 8 november 2006, kenmerk 44/5,1/2006011941 over Leidraad ten behoeve van behandeling statenstuk 2006-266

De heer HORNSTRA heeft met interesse deze stukken gelezen. Op de website van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) wordt gezegd dat dit de grootste decentralisatieoperatie van het afgelopen jaar is en dat het er vooral om gaat financieel de boel wat te vereenvoudigen. Er is sprake van een nieuwe manier van werken en een verandering van bestuurlijke verhoudingen. De provincies worden de regisseur van het landelijk gebied en dat betekent dat de positie van het middenbestuur aanzienlijk wordt versterkt. De provincies moeten dus goed gaan samenwerken met gemeenten, waterschappen, etc. en het Rijk zal zich er dan veel minder mee gaan bemoeien, vooral niet met de uitvoering. Dat klinkt prachtig, maar dat betekent dat dit op de provincie als gebiedsregisseur een grote verantwoordelijkheid legt en dat het samenspel met alle partners in het landelijk gebied nog belangrijker wordt dan het ooit is geweest. Er is stevig onderhandeld en op bepaalde terreinen is er minder uitgekomen dan de provincie had gewild, maar misschien was het wel meer dan waarop is gerekend. Spreker heeft begrepen dat de betrokken partijen aardig tevreden zijn en wat dat betreft brengt hij de hulde aan de gedeputeerde die deze onderhandelingen heeft gevoerd. Het is wel een ambtelijk verhaal, er is niet altijd even makkelijk doorheen te komen en een fractiegenoot omschreef het ILG als een soort erwtensoep waar heel veel ingrediënten in zitten die vooraf wel zijn te herkennen, namelijk de natuur, de landbouw, het landschap, de bodem, het water, de recreatie en de sociaal-economische revitalisering, maar als het dan is gekookt dan is het snert en vallen alle ingrediënten niet meer van elkaar te onderscheiden. Als spreker dat zegt zal de gedeputeerde wel zeggen dat zij een hele goede kok is en dat als er goed wordt gekeken en geproefd, het onderscheid van de ingrediënten wel mogelijk is gemaakt. Het is een ingewikkeld verhaal, zeker voor relatieve buitenstaanders en spreker denkt dat de presentatie van het pMJP in ieder geval een stuk duidelijker was dan het jaar daarvoor. Duidelijk is ook dat de staten hier ja tegen mogen zeggen, want het lijkt spreker niet mogelijk om hier neen tegen te zeggen. Daartoe is volgens spreker geen ruimte. Hij vroeg zich al lezend af wat het grote positieve punt is. Spreker denkt dan toch dat dit de één-loketfunctie is en het stapelen van 38 regelingen tot één regeling, maar ook de flexibilisering in de tijd. Er is ruimte om in de toekomst het een en ander bij te stellen en spreker vindt dat belangrijk. Hij heeft ook kritiek en die wil hij benoemen. In zijn ogen gaat het hier om bestaand beleid in een nieuw jasje, met daarbij als doel dat het efficiënter gaat. Als er wat stukken omheen worden gelezen, dan valt op dat op de website www.provincies.nl het ILG ook wordt genoemd als een gemiste kans, namelijk om veel verplichtender klimaatafspraken te maken. Dat in bepaalde gebieden maatwerk wordt geleverd is prima, maar daar moeten ook kansen op worden gezet voor alternatieve energieopwekking en moeten de ruimtelijke gevolgen van de klimaatsverandering, de wateropgave en de schaalvergroting van de landbouw veel meer in de planvorming worden betrokken. Onlangs is hier een klimaatconferentie geweest, is er een presentatie van het project Grounds for Change geweest en spreker denkt dat er dan ook heel wat mogelijkheden voor een nieuwe visie op de lange termijn naar voren zijn gekomen. Het is raar om dat te laten liggen, aangezien daar veel energie in is gestopt. Een ander punt wat hij wil noemen is de samenwerking. Er wordt aangegeven dat de drie noordelijke provincies samen hebben opgetrokken en ook nog met geld kunnen schuiven, zodat onderuitputting op papier wordt voorkomen. Spreker is toch wat huiverig voor een mooi verhaal, want er zijn vijf gebieden met een soort van sterktezwakteanalyse en het geld wordt daarnaar verdeeld. Dat zou allemaal in grote harmonie gaan en er zou nooit van concurrentie sprake zijn, maar daar heeft hij toch twijfels over. Het hele proces gaat heel veel geld kosten,

maar niemand weet hoeveel en dat is nog steeds onduidelijk. Kan de gedeputeerde daarop terugkomen? Iedereen kent de autonome ontwikkelingen in de landbouw en structuurversterking is in de landbouw essentieel. Dan gaat het soms om geld en soms om regelgeving en spreker heeft het gevoel dat als het gaat om de boerderijverplaatsingen en de ketenbenadering er toch een versterking van de landbouw zal optreden, zowel voor het rendement als voor allerlei milieumaatregelen. Daarbij speelt de regelgeving de boeren wel parten en zal er heel erg op moeten worden ingezet om die regelgeving terug te dringen. Binnenkort wordt uitgebreid gesproken over water, maar duidelijk is dat het Rijk in het ILG niet genoeg geld voor de wateropgave over heeft. Dan kunnen wellicht allerlei dingen niet, maar kan de provincie ook gaan kijken wat op eigen kracht mogelijk gemaakt kan worden. Bij Grounds for Change werden er allerlei ideeën gelanceerd over beekdalen en stadsvijvers en spreker vindt dan ook dat er vanuit een bepaalde visie mee aan de slag moet worden gegaan. De provincie kan haar partners dan ook op een andere manier zoeken. Over natuur heeft hij net een notitie gekregen die hij nog niet heeft kunnen lezen. Er is voortdurend naar voren gebracht dat er zorg is over de ecologische hoofdstructuur (EHS) en of deze op tijd gerealiseerd zou worden. Signalen die hij van verschillende kanten heeft gekregen is dat Drenthe het wel lijkt te halen, maar er zijn ook andere signalen. De vraag is dan natuurlijk wel wat er dan is bereikt. Is er dan echt meer natuurkwaliteit en biodiversiteit? Bij de vraag hoe dat het beste kan worden bereikt gaat het om allerlei vormen van natuurbeheer en de PvdA vindt het van groot belang dat er een balans is in wie de natuur beheert. Is dat agrarisch natuurbeheer of zijn dat de grote natuurorganisaties? Soms zal het zo zijn dat er een voorkeur is voor de ene groep, maar soms ook heel duidelijk voor de andere groep. Als het gaat om continuïteit, maar ook naar de waterhuishouding, dan verdient het soms de voorkeur om met de grote natuurinstellingen in zee te gaan. Wat er ook een rol bij speelt is het weidevogelbeheer en of het geld voor natuurbeheer wel goed wordt geïnvesteerd. Het lijkt spreker goed om daar op niet al te lange termijn nog eens van gedachten over te wisselen in een wat andere setting dan hier met mensen die daar vanuit een verschillende invalshoek een standpunt over hebben, aangezien zo langzamerhand de brieven en standpunten zover uiteen lopen dat spreker denkt dat het goed is om daar nog eens van gedachten over te wisselen. Spreker hoort graag van andere partijen of zij het daarmee eens zijn. Wat voor Drenthe heel belangrijk is, is het landschap. Daar wordt vaak over gesproken en de staten hebben daar allerlei ideeën over en dat komt straks nog op een andere manier terug. Er is toegezegd dat de heren Smit en ondergetekende met een Notitie landschap zouden komen en die is in concept klaar. Spreker denkt dat het mogelijk is om in januari die notitie te bespreken en die heeft als belangrijkste kenmerken kwaliteit, visie, participatie en organisatie. Hij heeft met een aantal mensen hierover nagedacht en hij denkt dat die nota prima past in het hele project en traject met betrekking tot het ILG. Fysiek zijn heel veel zaken goed geregeld, maar de sociaaleconomische vitaliteit wordt alleen met provinciegeld en geld uit POP II gevoed. Spreker is van mening dat er meer ruimte moet komen voor de sociaal-economische vitaliteit. Natuur, water en landschap zijn belangrijk, maar het gaat ook over mensen die plezierig willen leven, werken en recreëren. Dan blijkt bijvoorbeeld dat in een dorp minimaal één ontmoetingsplaats voor de mensen van groot belang is voor de leefbaarheid. Wat ook blijkt is dat er het een en ander is te zeggen over de cultuurhistorische waarden. Een koppeling is in sommige gevallen ook mogelijk, want zo zouden oude historische gebouwen als kerken een nieuwe rol in een dorpsgemeenschap kunnen vervullen. Hij denkt dat hier op basis van het provinciaal Meerjarenprogramma (pMJP), gevoegd bij de kunst van het combineren, mogelijkheden voor zijn. Ten slotte wil hij iets zeggen over de regie. De provincie krijgt de regie over het ILG-contract en een gebiedscommissie staat in beginsel onder leiding van een gedeputeerde. Dat lijkt spreker toch een dubbelrol, want aan de ene kant is de gedeputeerde lid van het college en aan de andere kant voorzitter. Dat zou spanning kunnen geven. In het algemeen denkt hij dat de provincie die regierol met allure zou kunnen vervullen, maar hij vindt wel dat de inzet van de middelen toch niet afhankelijk moet worden van de voorkeur van het moment. Hij denkt dan ook dat het gaat om sturen op kwaliteit. Er wordt dan een indeling gemaakt in vijf gebieden, wat kansen geeft om bottom-up te werken, maar ook kansen om duurzame politieke keuzes te maken en om toekomstvisies te ontwerpen en echt iets te vinden en niet alleen te wachten op initiatieven van onderaf. Politiek is er ook voor om zelf keuzes te maken en te zeggen waar naartoe moet worden gewerkt. Er moeten hoofddoelen worden neergezet, goede mensen erbij worden gezocht en goede terugkoppeling gegeven. Innovatie gebeurt heel vaak van onderaf, maar er

kan wel een richting aan worden gegeven. In het algemeen wil hij tegen degenen die het uit moeten voeren zeggen dat het college de regie moet pakken, een duurzaam vergezicht moet pakken en er iets moois van moet koken.

De heer WIJBENGA merkt op dat de heer Hornstra een interessante opmerking maakt over de regelgeving in de landbouw. Daarvan zei de heer Hornstra dat deze moet worden teruggedrongen. Die regelgeving is vooral Europees, zoals met naturagebieden en dergelijke. Ziet de heer Hornstra ondanks dat mogelijkheden om die regelgeving terug te dringen?

De heer HORNSTRA weet niet of hij dat concreet ziet, maar met de heer Wijbenga constateert spreker dat als de problematiek van boeren in kaart wordt gebracht, het voortdurend om de regelgeving draait. Indien er ideeën en plannen zijn dan moet de politiek er van welk niveau dan ook iets mee doen. Zo zijn er in de Veenkoloniën regelarme zones ingericht en dat is een begin van de druk die vanuit het veld zelf en vanuit de provinciale politiek komt om daar iets aan te gaan doen. Van bovenaf wordt er vanuit Europa heel wat opgelegd, maar de boeren hebben soms heel goede plannen en ideeën voor ketensamenwerking, zodat het er op papier heel geweldig uitziet, maar voortdurend zijn er regels die aangeven dat iets niet kan, terwijl niemand die regels kan uitleggen. Indien dat hier niet wordt gezegd, dan verandert er nooit iets en vandaar dat hij dit signaal geeft.

De heer WIJBENGA vraagt of dit nog een keer een vervolg moet krijgen, aangezien de heer Hornstra dit als een aanzet ziet. Overigens is hij graag bereid om hieraan mee te werken.

De heer HORNSTRA antwoordt dat er in de Veenkoloniën het een en ander gebeurt. Op allerlei plaatsen kan dan concreet worden gekeken hoe het ook kan indien die regels wat minder zwaar worden neergezet en in het kader van de discussie over welke kant de provincie uit wil, kan er worden gekeken wat er mogelijk is. Dus niet voortdurend kijken wat de bedreigingen zijn, maar zoeken naar kansen waarom iets wel zou kunnen. Dat moet het beeld zijn hoe de politiek hiermee omgaat.

De heer SMIDT is blij dat het algemene gevoel redelijk statenbreed aanwezig is. Er is overigens wel een verschil tussen regelgeving en administratieve lastendruk, want beide worden als onaangenaam ervaren in het bedrijfsleven. Vanuit de provincie komt er weliswaar niet echt veel regelgeving, maar spreker zou bij de uitvoering van dit programma wel willen weten welke administratieve lastendruk eruit voortvloeit. Dat geldt voor de verantwoording en de registratie, evenals de hoeveelheid formulieren.

De heer WIJBENGA wijst erop dat in deze maand een belangrijke mijlpaal wordt bereikt. De regierol voor de ontwikkeling van het landelijk gebied gaat voor een groot deel van het Rijk over naar de provincies. Bij alle discussies over de rol en het belang van de provincie als middenbestuur, zoals laatst nog eens met de VNG, is dit wat hem betreft een prima voorbeeld van een taak die de provincie op het lijf staat geschreven. In het verleden is in deze commissie al veel gesproken over de ontschotting en ontpotting van allerlei middelen en met de voorliggende bestuursovereenkomst met het ministerie van LNV wordt deze wens gerealiseerd. Het is overigens wel opvallend dat de bestuursovereenkomst op 18 december aanstaande zou worden ondertekend en dat de staten op 20 december 2006 dit punt op de agenda hebben staan. Hij vroeg zich af welke gevolgen de statenbehandeling nog zou kunnen hebben. De vreugde wordt ook een beetje getemperd doordat uiteindelijk veel minder middelen beschikbaar zijn gekomen dan waar de provincie eerder op had gehoopt. Het gaat echter nog steeds om een aanzienlijk bedrag, namelijk ruim € 400 miljoen en eigen provinciale middelen van ruim € 37 miljoen. Ook is het jammer dat ondanks zijn uitdrukkelijk verzoek in de vorige commissievergadering, het college niet echt heeft kunnen aangeven waar de financiële ruimte bij de staten zit. Wel is er gezegd wat de rol van de staten is, aangezien de staten het budgetrecht hebben, erover kunnen praten en een functie bij die overeenkomst hebben. Waar in de tijd echter nog ruimte zit, is niet echt aangegeven, maar misschien dat de staten daar zelf nog mee aan de slag gaan. Op 1 januari 2007 wordt gestart met deze nieuwe aanpak en de provincie zal zeker in het begin ervaring moeten opdoen. Dat geldt ook voor de indieners

van projecten en dat leidt dan ook tot de vraag welke ondersteuning de provincie zal gaan bieden bij het voorbereiden van projecten en het opstellen van de aanvraag. Dit laatste geldt zeker voor kleine organisaties die met veel vrijwilligers werken. Zijn hiervoor middelen, zoals personeel en/of geld beschikbaar? Hij verwacht van het college dat dit aspect ook in de jaarrapportages wordt meegenomen. De uitvoering van veel van de regelingen zou in tegenstelling tot eerdere berichten niet bij het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) terechtkomen, maar bij de Dienst Landelijk Gebied (DLG) c.q. het Bureau Beheer Landbouwgronden (BBL). Door deze dienst maximaal in te schakelen verwacht het college efficiencyvoordelen te kunnen behalen en dat is mooi, maar sinds een paar weken is nu bekend dat SNN de klus kan klaren voor pak hem beet vijf procent van het totale subsidiebudget. Kan het college aangeven of DLG/BBL het werk voor een vergelijkbaar percentage zal uitvoeren of is het duurder?

Op pagina 6 van statenstuk 2006-266 wordt gesteld dat van de daar aangegeven € 9,7 miljoen voor de sociaal-economische ontwikkeling, € 6,1 miljoen is bestemd voor dorpsontwikkeling, plattelandserfgoed, landschap en cultuurhistorie. Waar is dit op gebaseerd? Wordt dat opgelegd door Brussel of door de provincie zelf of wil het ministerie van LNV dat? Dat kan spreker niet uit de stukken halen. Vooral omdat het Drentse landschap nu niet direct te maken heeft met sociaal-economische ontwikkelingen van het landelijk gebied, vraagt hij zich ook af waar de rest van het bedrag, namelijk € 3,8 miljoen naartoe gaat. Mogelijk had een aangepaste doel-middelentabel zoals die er ooit eerder was en die wat spreker betreft veel inzicht heeft verschaft in de hele materie, kunnen worden aangepast? Die aanpassing heeft hij nu niet aangetroffen. Sociaal-economische ontwikkeling brengt hem ook bij de motie die hij indertijd heeft ingediend, maar vervolgens heeft aangehouden. In die motie heeft hij gevraagd om per jaar een bedrag van € 500.000,-- extra uit de provinciale middelen vrij te maken voor de sociaal-economische ontwikkeling van het landelijk gebied. Nu recentelijk uit de stukken van het SNN kan worden opgemaakt dat het onderdeel platteland de komende jaren uitsluitend uit het ILG moet komen, is hij versterkt in zijn opvatting dat dit bedrag echt nodig is om een extra impuls te geven aan dit thema. Voor de besteding van de middelen gaat zijn voorkeur in eerste instantie uit naar LEADER-achtige projecten, gericht op onder meer de samenwerking tussen midden- en kleinbedrijven, lokale groepen en dergelijke. Deze aanpak heeft de afgelopen tijd niet alleen in Drenthe, maar Europees haar nut meer dan bewezen en ondanks enige kritische kanttekeningen op dit thema van de overzijde, vindt hij toch dat deze manier van werken voortgang zou moeten krijgen. Ook zou steun mogelijk moeten zijn voor de oprichting van micro-ondernemingen. Als hij de Europese verordeningen erop naslaat dan ziet hij toch een verhaal van diversificatie van de landbouw en nieuwe werkgelegenheid. De oplossing ligt voor een deel in nieuwe bedrijvigheid op het platteland en dat mag van Brussel financieel worden ondersteund. Uit de middelen zouden daarnaast ook projecten moeten worden gefinancierd die het behoud en de versterking van de sociale vitaliteit op het platteland bevorderen. In de stukken van het ministerie van LNV wordt hiervan een aantal goede voorbeelden genoemd, zoals voorzieningen voor de realisatie van en de toegankelijkheid tot de eerstelijns gezondheidszorg en sociale voorzieningen. Een tijd geleden is er in de commissie een discussie geweest en hij vindt dit moment een goed moment om die discussie voort te zetten en te kijken of hij het college aan zijn zijde kan krijgen als het gaat om de besteding van het bedrag van € 500.000,--.

De heer HORNSTRA heeft gehoord dat de heer Wijbenga interessante opmerkingen heeft gemaakt over microkredieten. Heeft de heer Wijbenga het gevoel dat initiatieven niet van de grond komen omdat er een soort startsubsidie ontbreekt en zijn er geen andere manieren voor om dergelijke initiatieven van de grond te krijgen?

De heer WIJBENGA denkt van wel, maar de kennis die hij daarvan draagt, heeft hij niet als statenlid, maar vanuit een andere bezigheid. Wat vaak is te zien is dat startende ondernemers voordat zij de start maken hun hele hebben en houden in de onderneming hebben gezet en er is dan geen zekerheid meer voor een bank, want het huis is al verpand en de auto is geleast. Zo kan iedereen geld krijgen van een bank zolang er maar zekerheden worden gegeven. Om dat te doorbreken zou er vanuit de provincie een bedrag beschikbaar kunnen worden gesteld dat de bank dan zou kunnen overnemen en waarmee een krediet kan worden gefaciliteerd. Dat is een goede toepassing van microkredieten, maar hij wil dit niet in

punten en komma's uitwerken, maar het idee eerst neerleggen en dit dan met elkaar doen. Ook is het mogelijk dat het college daarvoor een voorstel maakt met betrekking tot hoe dat geld effectief kan worden ingezet.

De heer HORNSTRA vraagt of de heer Wijbenga dit dan ziet als een idee of een voorzet en hij vraagt aan het college om een keer uit te werken wat precies de consequenties daarvan zouden kunnen zijn.

De heer WIJBENGA antwoordt dat hij bij de vorige vergadering over het ILG is uitgedaagd om met voorbeelden te komen waar dan dat bedrag van €500.000,- aan besteed zou moeten worden. Die gelegenheid heeft hij te baat genomen en hij heeft een aantal zaken bedacht die zowel in de economische als sociale sfeer liggen om dat geld te besteden. Het grote voorbeeld is ook dat als dit geld wordt ingezet, het dan ook kan worden gebruikt als cofinanciering voor Europese middelen.

De heer SMIDT merkt op dat in januari nog werd gesproken over een provinciale bijdrage van €1,9 miljoen in sociaal-economische vitalisering. Ondertussen is die bijdrage opgehoogd naar €6,4 miljoen. Is de heer Wijbenga dan al niet bediend op zijn wens om te komen tot een bedrag van €500.000,- per jaar?

De heer WIJBENGA gaat het ook om de aanwending van de middelen en als gekeken wordt waar het geld naar toe gaat, dan is er op dat thema nog steeds wat extra geld nodig. De provinciale bijdrage is dus verhoogd, maar het gaat spreker erom waaraan dat geld kan worden uitgegeven. De onderdelen die spreker net heeft genoemd, mist hij in de provinciale besteding. Daarom is hij nog steeds overtuigd van de noodzaak om daar wel geld aan uit te geven en is het bedrag van €500.000,-, ondanks het bedrag dat daar uit provinciale middelen blijkt, nog steeds nodig, tenzij de provincie zegt dat van die €6 miljoen een substantieel bedrag extra moet worden geormerkt voor de doelen die hij net heeft aangegeven. Als daar meer geld mee kan worden verdiend, dan gaat hij daar uiteraard mee akkoord.

De heer SMIDT wijst erop dat dan ook moet worden aangegeven welke doelen er vervallen.

De heer WIJBENGA antwoordt dat als de staten vinden dat uit die €6 miljoen de dingen die spreker heeft genoemd moeten worden betaald, dan zal daar zeker ook een discussie bij moeten worden gevoerd waar het bedrag dan niet aan wordt uitgegeven. Op dit moment is hij blij met de verhoogde inzet van provinciale middelen op de sociaal-economische ontwikkeling van het landelijk gebied. Spreker heeft een aantal dingen waar hij graag geld voor vrij wil maken, dat zit er nu niet in, maar dat wil hij er wel graag bij hebben

Hij wil het ook over andere thema's hebben, zoals landbouw, recreatie en natuur. Door de bank genomen is hij van mening dat het onderdeel landbouw prima wordt bediend in dit stuk en voldoende uitdaging in die sector voor ondernemers met perspectief biedt. Daarvoor zijn mogelijkheden, maar zoals is gezegd in de vorige commissievergadering baart de ontwikkeling rond de natuurgebieden hem de nodige zorgen. Deels ontstaat er nu al een praktijk waar er voor allerlei vrij gangbare activiteiten vergunningen nodig zijn en anderzijds lopen de gesprekken en onderzoeken nog naar de recreatie en landbouwbedrijven in deze gebieden. Het is nu niet het moment om vooruit te lopen op de uitkomsten van het een en ander, maar hij sluit niet uit dat er in de toekomst beduidend meer geld nodig zal zijn om bijvoorbeeld bedrijfsverplaatsingen te financieren. Wat dat betreft houdt hij graag de vinger aan de pols en zal hij wanneer daar aanleiding voor is hierop in deze commissie terugkomen. Hij heeft een brief ontvangen van het Drents Landschap, mede namens een aantal terreinbeheerders en de Milieufederatie. Terecht vraagt het Drents Landschap aandacht voor een adequate inzet van middelen ten behoeve van de natuur en het milieu. Ook spreker wordt steeds meer geconfronteerd met feiten die erop wijzen dat het met het milieu sneller bergafwaarts gaat dan hij tien jaar geleden had gedacht, maar om nu het rapport van de algemene rekenkamer te gebruiken om het agrarisch natuurbeheer in een kwaad daglicht te stellen gaat hem echt te ver. Uit het rapport van de rekenkamer kan niet de conclusie worden getrokken dat het agrarisch natuurbeheer niet de beoogde doelstellingen haalt. Dat geldt al evenmin voor het aantal hec-

tares, waar het agrarisch natuurbeheer zelfs voorligt op schema. Hij vindt het dan ook ongepast om ten koste van anderen de eigen zaak te bepleiten. Uit eigen ervaring weet spreker dat bijvoorbeeld een club als Boer en Natuur uitermate goed werk doet en ook in Drenthe steeds meer voet aan de grond krijgt bij de agrariërs. Hij hoopt dat deze brief dan ook niet zal leiden tot stagnatie van het werk dat door deze stichting wordt ondernomen. Hij hoort graag de reactie van het college op deze brief en uit de woorden van de heer Hornstra heeft het college al begrepen dat hij dit verhaal graag een vervolg wil geven.

De heer HORNSTRA heeft het iets anders belicht en aangegeven dat het gaat om de balans tussen de twee natuurbeheerders. In sommige gebieden kan het soms de voorkeur bieden om met een grote natuurbeheerder te werken en in sommige andere gebieden kan het uitstekend middels agrarisch natuurbeheer of door een particulier. Is de heer Wijbenga het daarmee eens?

De heer WIJBENGA antwoordt dat hij over het idee van tevoren contact heeft gehad, maar nog geen punten en komma's heeft beschreven. Het lijkt spreker niet meer dan logisch dat wanneer hierover iets wordt georganiseerd, alle partijen daarbij worden betrokken. Op 22 november 2006 heeft spreker ook nog een brief ontvangen van het Recreatieschap. Terecht wordt hierin geconstateerd dat er blijkbaar geen middelen beschikbaar meer zijn voor de aanleg van fietspaden en spreker hoort heel graag of dat niet zo is. Als het wel zo is, is er echt iets aan de hand, want nog kort geleden is er in Drenthe veel geld beschikbaar gesteld voor de promotie en een van de parels van Drenthe is juist dat fietspadennet. Wat dat betreft is het net als bij een bedrijf wat ergens goed in is; indien het bedrijf daar verder niet in investeert wordt de strijd verloren. Drenthe verliest de strijd al een beetje als provincie en hij hoort dan ook graag van het college of het klopt dat nieuwe fietspaden alleen nog uit het ILG gefinancierd kunnen worden, of dat er ook andere middelen zijn zodat Drenthe de status van fietsprovincie kan behouden. Afsluitend kan de CDA-fractie zich op hoofdlijnen vinden in het voorliggende programma en zal hij de ontwikkelingen vooral in het begin nadrukkelijk volgen. Hij wenst het college en de ambtenaren veel succes met de implementatie en ziet belangstellend uit naar wat er op 18 december 2006 zal gebeuren, wat de staten daar dan op 20 december 2006 ook van mogen vinden.

De heer SMIDT is het eens met beide voorgaande fracties indien zij aangeven dat dit werk de provincies op het lijf is geschreven en dat het dus goed is dat het naar de provincies gaat. Het is een enorme operatie die al vanaf juli 2004 in gang is gezet en kent nu ongeveer zijn einde. Ook de visitatiecommissie gaf aan dat er een omslag zou worden gemaakt en dat er dan ook moet worden gekeken of het beleid een nieuw jasje kan krijgen. Dat is blijkbaar niet gelukt, want het is het oude jasje dat wordt meegenomen in het nieuwe systeem. Nu maakt dat de beoordeling wel wat makkelijker. Met de overdracht gaat er ook een aantal risico's over naar de provincie, waar ook naar moet worden gekeken. Het belangrijkste risico is het niet halen van doelen. Ook een belangrijk risico is de verantwoording van EU-subsidies. Daar komt ook nog een ingewikkelde toets op ongeoorloofde bedrijfssteun bij, die dwars over de hele discussie over agrarisch natuurbeheer heen speelt. In de jaarrekening is er altijd een soort van risicoparagraaf opgenomen en daar wordt een belangrijk risico aan toegevoegd, namelijk de potentiële waardevermindering van de hoeveelheid grond die overgaat van het BBL naar de provincie. Daarvan vraagt spreker zich af of daar nu ook een aanpassing van op de risicotabel plaatsvindt, want het is nog niet zo lang geleden dat de provincie € 300.000,- heeft verloren op het kleine bezit dat de provincie had. Ten aanzien van de procedure merkt hij op dat er in januari een informele bijeenkomst is geweest over het conceptbod van de provincie met daarin heel veel bedragen, waarvan de belangrijkste was dat er een totaal investeringsvolume zou zijn van € 492 miljoen. Dat is nu intussen € 100 miljoen minder geworden, maar op grond van dat conceptmeerjarenprogramma is er ook inspraakgelegenheid geweest en is er een inspraakreactie geschreven. Dat is geherstructureerd om het voor de staten leesbaar te maken, maar dat betekent tegelijkertijd dat de vergelijkbaarheid weg is en dat toezeggingen die zijn gedaan in de reactienota niet meer kunnen worden herleid naar wat er nu voorligt. Dat is op zich lastig en vandaar de suggestie om een nieuwe tabel toe te voegen, want dat had het wel wat inzichtelijker gemaakt. In die zin was dit stuk een behoorlijke surprise als het gaat om Sinterklaas, want het uitpakken van de surprise is heel veel werk. Nu ligt er een versie en er is goed onderhandeld, waarvoor hij de gedeputeerde compli-

menteert. In januari dacht hij nog dat het Rijk € 175 miljoen zou bijdragen en nu is dat € 187 miljoen, terwijl spreker in de wandelgangen hoort dat dit meer kan worden. Hoe die uiteindelijke beoordeling uitvalt zou pas duidelijk worden indien spreker zijn tabel zou herschrijven. Wat dan wel weer een behoorlijke domper is, is dat er geen € 43 miljoen uit Brussel komt, maar slechts € 21 miljoen. Gevolgtrekking van alles is wel dat derden, zoals gemeenten, waterschappen en inwoners en bedrijven in Drenthe nu € 177 miljoen moeten bijdragen. Weten die derden dat zij dat moeten en hoe is het oordeel daarover? Ondertussen is er zo'n € 85 miljoen aan investeringsplannen verdwenen, want die zijn niet meer gedekt in de tabellen. Dat verschil is ook al te zien tussen deel I en deel III, want daar zit ook al een verschil van ongeveer € 35 miljoen in en als hij de ambities optelt die achterin de subsidietabel staan, dan komt hij € 35 miljoen hoger uit dan er nu op tafel ligt. Nu hoopt hij dat in het lopende proces die € 35 miljoen nog wordt dichtgelopen, want dan zit de provincie met de middelen wat dichterbij de ambities. Spreker neemt aan dat de ondertekening plaatsvindt op 18 december onder voorbehoud van goedkeuring in de staten van 20 december 2006. Er zit nog een aantal procesafspraken in die deels niet en deels wel zijn afgerond, maar niet gerapporteerd zijn. Een van de aanbevelingen van de visitatiecommissie was om voor 1 januari 2007 op het moment dat het traject begint afspraken te maken met derde partijen, zodat deze die middelen ook beschikbaar hebben, want dat vereenvoudigt de uitvoering. Spreker heeft nu geen signalen over in hoeverre derden zich verplicht voelen. Ten aanzien van bedrijfsverplaatsing is in de reactienota in de concepttabel opgenomen dat één bedrijf per jaar zal worden verplaatst, wat een recreatiebedrijf of een agrarisch bedrijf kan zijn. Heel veel partijen gaven aan dat dit te weinig was en dat er twee per jaar van gemaakt zou moeten worden en nu wordt er gezegd dat het is ingezakt in grondverwerving. Nu kan spreker dus niet herleiden hoeveel bedrijven er precies worden verplaatst. Nu is dat nooit een doel op zich maar juist een middel, maar spreker heeft wel gezien dat dit middel bedrijfsverplaatsing in die zin steeds meer aan de orde komt. Er is echter ook gesproken over de problematiek rondom de Wet Agrarisch Grondverkeer (WAG), over Natura 2000 en dan gaat het ook om de verplaatsing van recreatiebedrijven. Dat is nu niet zichtbaar en wellicht ook niet gedekt, want in januari werd nog gesproken over een bijdrage van het Rijk in de grondverwerving van € 35.000,- per hectare, maar het is nu € 20.000,- per hectare, dus op het totaalbudget is al beknipt. Spreker ziet dan de ruimte voor de bedrijfsverplaatsing niet. In deel II gaat het over de vijf robuuste gebieden en wordt er voorgesteld om de gebiedscommissies voor te laten zitten door de gedeputeerde. Spreker heeft daarbij dezelfde aarzelingen als de PvdA, want er zit een soort van dubbele advisering in. Er zijn toch genoeg krachtige bestuurders in Drenthe die leiding kunnen geven aan een proces? Daarnaast zijn er ambtelijke procesbegeleiders en het lijkt hem dan ook zuiverder om een gedeputeerde geen voorzitter van een gebiedscommissie te laten zijn. Verder heeft hij een opmerking in deel II die hij in relatie brengt met de Zomernota voor de Kaderrichtlijn Water. Daarin staat dat indien alle natuurdoelstellingen worden gediend, dit € 2,7 miljard gaat kosten en toch wordt er in dit stuk gezegd dat de provincie de hoogste ambities nastreeft met betrekking tot de waterhuishouding in en rond de natuurgebieden. De Zomernota zegt dat dit niet realistisch is en de vraag is of het college dat nu ineens wel realistisch acht. Hij verbaast zich erover, want het lijkt hem gewoon beter om te streven naar haalbare en betaalbare doelen. Bij de afspraken uit het Nationale Bestuursakkoord Water is gezegd dat ter financiering van de waterdoelen 50 procent uit de meegekoppelde belangen, dus uit andere zaken, kan worden gehaald. Spreker ziet dat hier niet terug, hoewel er wel behoorlijk wat waterdoelen in zitten. Dan heeft hij nog iets over de subsidieverordening. Als hij deze legt naast de tabel in deel I en de beleidskaders achterin de subsidietabel dan zit daar wat verschil in, maar die verschillen betreffen vooral landschap, landbouw en water. Dat zijn juist ook die zaken waarbij derden fors moeten meefinancieren. Die ambities op dit punt zijn vanuit het ILG niet gedekt. Er is nog een discussie dat een deel van dat beleidstekort uit lopende verplichtingen komt, zodat het kan zijn dat het daaruit is gedekt. Verder viel het hem op dat er begin januari nog werd gesproken over één ILG-contract voor de drie noordelijke provincies en dat er nu één contract per provincie wordt ingediend. De eerste optie bood de mogelijkheid om te schuiven binnen de drie noordelijke provincies, maar nu wordt dit schuiven tussen alle provincies en niet specifiek de noordelijke provincies. Wat is de argumentatie om af te stappen van dat ene ILG-contract voor de drie noordelijke provincies? In dat geval had het SNN ook keurig uitvoering kunnen geven aan het een en ander. Verder heeft hij ook een notitie gekregen die is gedateerd op 29 november 2006, terwijl hij hem

graag 30 november 2006 had willen hebben, want nu heeft hij hem niet zo snel kunnen lezen. Indertijd is gesproken over die omslag van verwerving naar particulier natuurbeheer, maar de hectares particulier natuurbeheer vindt hij nergens meer en deze worden ook niet gedekt. Hij vraagt zich af hoe dit gaat, want de verwerving is al behoorlijk gekort, maar voor de bedragen voor de 4000 hectares waarvoor de omslag geldt, waarbij het vooral gaat om de robuuste verbindingen, ziet hij geen dekking. Spreker nam aan dat die in het ILG zou zitten, maar het kan zijn dat dit anders zit. Er wordt en passant steeds geschermd met de leningenconstructie van het ministerie van LNV die zich buiten het ILG bevindt, maar welke een rol kan spelen bij het halen van die taakstelling van die hectares EHS, waarvan het college zegt dat de zaak keurig op schema ligt, maar waarvan Drents Landschap zegt dat het niet goed gaat. Hij had gehoopt dat deze notitie helderheid zou geven, maar spreker heeft te weinig tijd gehad om deze te analyseren. Hij weet dus niet zeker hoe het nu zit. De discussie over lopende projecten is nog gaande en spreker neemt aan dat hij daar in eerste termijn duidelijkheid over krijgt. In de koepelnotitie staat een aantal veronderstellingen over afspraken en die is gericht aan het ministerie. Is er al een antwoord op die notitie want daarin zit ook wat ruimte en als die wordt bevestigd dan is dat mooi. Samenvattend heeft spreker met deel III als subsidieregeling geen enkel probleem en hetzelfde geldt voor de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) en de Subsidieregeling Natuurbeheer (SN), zo deze overgaan, maar voor die laatste twee maakt hij zich wel zorgen voor wat de omvang van die regelingen betreft. Hij vraagt zich namelijk af of er nog zoveel agrarisch natuurbeheer bijkomt. Deel I is op dit moment zo in beweging dat een oordeel op dit moment eigenlijk te prematuur is. De vraag hoe bijdragen van derden worden geborgd en welke toezeggingen er liggen, ligt er ook nog steeds. Graag wil hij een toezegging over de realisatie van de bedrijfsverplaatsingen van recreatie- en landbouwbedrijven. In navolging van de heer Wijbenga maakt hij zich zorgen over de investeringen in de economische vitaliteit van het landelijk gebied. Deze liggen op een laag niveau. Spreker pleit nogmaals voor ruimte voor particulier natuurbeheer. Dat is iets anders dan agrarisch natuurbeheer.

De heer KUIPER merkt op dat dit stuk is gebaseerd op een discussie van tweeënhalp jaar geleden op een IPO-conferentie in Arnhem, alwaar een presentatie werd gegeven over waar het heen zou gaan met de ILG-gelden. Dat was voor spreker een overtuigend verhaal. In de verwerking van die IPO-conferentie is in deze commissie ook al eens gesproken over welke kant het op zou gaan. Daar zijn wat opmerkingen over gemaakt. Het is met name voor de provincie belangrijk om helder te hebben hoe dit in de organisatie wordt ingebed. Spreker moet zeggen dat toen hij het stuk las, hij erachter kwam dat er goed over is nagedacht om dit voor elkaar te krijgen. Hij heeft niet de behoefte om heel gedetailleerd in te gaan op alle aspecten en heeft ook geen behoefte om in herhaling te vallen met betrekking tot wat voorgaande sprekers hebben gezegd. De versterkte rol van de provincie geeft de mogelijkheid om een regisserende rol te vervullen en dat daarbij de verdeling op een goede manier wordt gedaan. De provincie zou daarbij een regisserende rol kunnen hebben in de vorm van een gedeputeerde als voorzitter, maar het is ook zaak om op een goede manier de maatschappelijke actoren erbij te betrekken. In een eerdere discussie heeft spreker al aangegeven dat het ook belangrijk is de gemeenten bij dat proces te betrekken. Daar heeft spreker nog geen eenduidig antwoord op gekregen en hij heeft ook niet kunnen lezen hoe die gemeenten hierbij betrokken zullen worden. Er staat in de stukken dat Natuurmonumenten hier op een heel duidelijke manier bij betrokken zal worden, maar hij vraagt zich af of het ook niet mogelijk zou kunnen zijn om hier andere organisaties op dezelfde manier bij te betrekken. Daarover is ook door voorgaande sprekers een opmerking gemaakt. Het Rijk geeft de mogelijkheid om formatie aan te stellen. Die mogelijkheid kan worden aangegrepen, maar dan zou er ook een duidelijke omschrijving moeten worden gegeven om die aangestelde formatie een opdracht mee te geven om een faciliterende werking te geven voor het aanvragen van projecten. Daar is ook een opmerking over gemaakt en die ondersteunt spreker van harte. Een conclusie uit een eerdere opmerking van de PvdA ondersteunt hij ook, namelijk of er ook kan worden aangegeven hoe er met energie en duurzaamheid kan worden omgegaan bij het aanvragen van projecten. Het is aan de staten toegezegd om in beleidsbrieven juist de dwarsverbanden naar duurzaamheid en energie ook heel duidelijk aan te geven. Dat mist spreker bij heel veel beleidsbrieven en hij wijst er met nadruk op dat dit van nu af aan moet worden gedaan, want dat geeft voor dit project wel heel duidelijk aan dat de mogelijkheid daarvoor is. Het moet helder worden

gemaakt wat het voor consequenties heeft voor de inzet en besparing van energie en alles wat met de uitvoering van de Energienota heeft te maken. De klankbordgroep Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) heeft als aanbeveling gedaan dat ILG-gelden worden ingezet voor uitplaatsing en alles wat heeft te maken met het oplossen van problemen die in verband staan met de WAV-kaart. Daar heeft spreker de waarschuwing aan gekoppeld om daar niet te scheutig in te zijn, want er zijn als het gaat om landbouwkwaliteit nog veel meer andere projecten te doen en bij het hoofdstuk landbouw heeft hij ook vrij veel van zijn opmerkingen teruggevonden. Hij geeft nog een keer diezelfde waarschuwing, namelijk dat er niet op één paard wordt gewed bij het inzetten van ILG-gelden voor de landbouw. Als laatste is hij het eens met het advies op pagina 3 van de beleidsbrief. Hij stemt in met dit stuk, dus wat hem betreft mag dit als A-stuk in de staten worden behandeld.

De heer BAAS wijst erop dat deze middag een belangrijk en uitgebreid stuk op de agenda staat. Het heeft hem heel wat zweetdruppels gekost om alles door te lopen en om te onderscheiden wat technisch en politiek belangrijk is. Het is een belangrijke zaak voor de provincie, vooral omdat de regierol en de coördinerende rol naar de provincie gaat. De provincie is als middenbestuur de uitgelezen bestuurslaag om deze zaak neer te leggen en hij is daar blij mee. De provincie kan beter dan het Rijk op een effectieve en efficiënte manier invulling aan de gehele zaak geven. De regierol is ook van betekenis omdat de provincie te maken heeft met het ontschotten van al die budgetten en het bij elkaar vegen ervan, waardoor er veel meer flexibiliteit ontstaat. Dat is ook voor de provincie een belangrijk punt en is dermate positief en principieel dat hij alleen al daarom bereid is om steun aan dit stuk te geven. Toch is er een aantal onzekerheden en risico's aanwezig. Zo kunnen er bijzondere omstandigheden zijn die vertragen veroorzaken en dat betekent bijna altijd dat het weer meer geld gaat kosten. Er is nog geen extra budget voor natte natuur, er zijn nog geen rijksmiddelen beschikbaar voor de waterdoelen, WB21 en de Kaderrichtlijn Water, er zijn grote tempoverschillen tussen provincies, in de subsidiegids in deel III van het pMJP zijn extra claims opgenomen die nog niet zijn gedekt, sommige knelpunten in de EHS lijken voornamelijk onoplosbaar, dus er zit best nog een aantal zaken in die onzeker zijn en waarvan hij zich afvraagt of zij haalbaar zijn. Hij heeft ook nog een aantal vragen. Leidt de samenhang tussen oude regelingen en regels wel tot een efficiënte uitvoering? Hier en daar zag spreker al lezende de bomen tussen het bos bijna niet meer, dus dat kost de provincie een gigantische extra inspanning en daar wenst hij de organisatie veel sterkte bij. Sociaal-economische vooruitgang is voor spreker een heel belangrijk thema en het budget daarvoor is al behoorlijk opgehoogd, maar met de heer Wijbenga vraagt hij zich af of met het budget dat er nu ligt wel alles kan worden gedaan wat de provincie op dat punt ook wil doen. Spreker denkt zelf eigenlijk van niet. Zijn de consequenties helders als de prestatiedoelen niet worden gehaald? De visieontwikkeling staat ook niet stil en innovatie is een absolute must. Zit Drenthe wat dat betreft wel op het vereiste niveau? Is de provincie organisatorisch ook klaar voor deze omvangrijke taak? Er staat dat er niet meer fietspaden worden aangelegd, maar er staat wel dat fietspaden onderling worden verbonden. Die verbinding moet dan toch tot stand worden gebracht met nieuwe fietspaden? Helemaal duidelijk is hem dat niet. Hij vindt het jammer indien er geen sprake meer is van het uitbreiden van het fietspadennet, want fietsen is recreatief en qua gezondheid erg belangrijk. Het gaat om een belangrijke ontwikkeling waar hij principieel achter staat. De provincie kan bewijzen dat het middenbestuur de aangewezen bestuurslaag is om dit omvangrijke project af te ronden. Al met al ondersteunt hij het geheel.

De heer SMIT wijst erop dat vandaag sprake is van de formalisering van een langjarig proces. Hij spreekt zijn waardering uit voor de inzet en deskundigheid waarmee de gedeputeerde Edelenbosch hieraan heeft gewerkt. Hij heeft een drietal vragen en een algemene opmerking. De eerste vraag gaat over het programmabeheer. Daarvan wordt gesteld dat de eerste twee jaar gewerkt gaat worden aan een vereenvoudiging en een verbetering van de regeling. Is het dan ook mogelijk om bestaande overeenkomsten onder te brengen in een mogelijk verbeterde regeling over twee jaar? De tweede vraag gaat over de SAN in Drenthe. Is het in de toekomst ook mogelijk om als provincie eigen beheerpakketten met eigen voorwaarden samen te stellen? De derde vraag gaat over het pMJP Drenthe Landelijk Ge-

bied deel III, pagina 93. Daar is aangegeven dat er een regionale waterbergingsopgave is van 5300 hectare en dat zou dan 30.000 kubieke meter moeten zijn. Dat is wellicht 30 miljoen kubieke meter? Het ministerie van LNV heeft als belangrijke uitgangspunt voor de komende kabinetsperiode gesteld het streven naar een klimaatsbestendig buitengebied. In die zin is hij het ook met het voorstel van de heer Hornstra eens. Spreker denkt dat op korte termijn in deze commissie moet worden gesproken over de invulling van de beleidsruimte die de provincie nu heeft en in de toekomst in meerdere mate gaat krijgen. Het vertrekpunt daarbij is dat met betrekking tot het klimaatbestendig buitengebied tot een goede invulling en regie moet worden gekomen. Daarbij moet expliciet aan de orde komen of en in hoeverre de autonome ontwikkelingen in de landbouw strijdig zijn of kunnen zijn met het streven naar het klimaatbestendig buitengebied. Hij kan zich vinden in het programma zoals het er nu ligt en in het voorstel van het college, behalve het punt met betrekking tot het voorzitterschap van de gebiedscommissie. Hij vraagt het college daar nog eens naar te kijken en vindt het heel belangrijk om zo snel mogelijk met deze commissie over de invulling van dat klimaatbestendig buitengebied te gaan praten.

De heer LANTING merkt op dat dit de grootste operatie in 2006 is en toch kijkt hij er overwegend positief tegenaan. De regie wordt neergelegd bij het middenbestuur, te weten de provincie en dat is een goede zaak. Het gaat om een aanzienlijke hoeveelheid stukken en hij laat zich in zijn bijdrage lieden door de vijf punten waarover advies en instemming wordt gevraagd in de beleidsbrief. De eerste vraag die hem wordt voorgelegd is het vaststellen van het pMJP Landelijk Gebied deel I. Dat betreft alleen maar een algemene uitleg en een beschrijving van de gebieden, doelen, prestaties en budgetten. Hij stemt daar op hoofdlijnen mee in. Hij zou nog een viertal suggesties kunnen doen. Op pagina 16 staat dat het noodzaak is tot een vernieuwing van het landschap, nieuwe functies, identiteit en nieuwe ruimtelijke plannen te komen en daarbij wordt gedacht aan het erbij betrekken van architecten, geografen, landschapontwerpers, stedenbouwkundigen, historici, archeologen en kunstenaars. Hij suggereert om daar ook de plattelandsbewoners zelf eens bij te betrekken en hen te vragen hoe zij hun omgeving zouden willen inrichten. De tweede suggestie die hij wil doen betreft de volgende. Drenthe is een open, coulisselandschap en hij ziet dat er veel door bos en bebouwing is ingevuld. Het is erg belangrijk dat daar ook eens wat meer aandacht aan wordt besteed om die open heide en dat coulisselandschap zoveel mogelijk te beschermen. Ten aanzien van verzuring en vermesting wordt er nog niet helemaal voldaan aan de gewenste resultaten. Dat is ook zo, maar het moet niet zo zijn dat er een rechtstreeks verband wordt gelegd met die anderhalve veehouder die nog in Drenthe aanwezig is. Drenthe is na Zeeland een van de veearmste provincies in Nederland. De vierde suggestie betreft het water. Daar wordt een beschrijving van gegeven. De provincie Drenthe moet er erg op verdacht zijn dat de situatie anders is dan in de allergrootste delen van de rest van Nederland. De provincie Drenthe heeft veel hoge gebieden waar het water erg snel wegloopt. Spreker denkt dat het goed is om er veel aandacht aan te besteden om in de hogere gebieden het water vast te houden en het water in te laten zijgen. Het volzetten van de wat lagere gebieden door daar snel water naar toe te laten stromen is volgens spreker geen goede oplossing daarvoor.

Het tweede punt dat hem werd gevraagd is om de bestuursovereenkomst 2007-2013 en de Koepelnotitie vast te stellen. De ALD-fractie gaat daarmee akkoord. Het betekent decentralisatie van het landelijk gebied naar de gemeenten en de centrale regie neerleggen bij de provincie. Daar is hij het heel erg mee eens, maar de financiële middelen zijn daarvoor te krap. Iedere keer is hetzelfde patroon te zien, namelijk decentralisatie van taken van Rijk naar provincie, maar het geld er niet bij leggen. Hij geeft de gedeputeerde een compliment aangezien zij erg vasthoudend heeft onderhandeld om dat bedrag toch zo hoog mogelijk te doen uitkomen. Als derde en vierde punt wordt hem gevraagd om de subsidieverordeningen en regelingen vast te stellen. Daar gaat spreker ook mee akkoord. Besloten is om deze regelingen niet bij de overgang naar het ILG al te veranderen, maar in het huidige programma te incorporeren en dan geleidelijk te werken naar verandering. In 2009 zou dan de hele verandering kunnen worden doorgevoerd. Er is dus nog twee jaar tijd om met behulp van allerlei evaluaties en inspraak daar nog eens goed naar te kijken, dus is er een kans om daarop terug te komen.

De laatste vraag die hem is voorgelegd is kennis nemen van deel II en deel III van het pMJP Landelijk Gebied en daar het college te vragen de bevoegdheid van vaststelling over te dragen aan het college.

Dat is het enige punt waar hij het niet mee eens is, want hij wil dat het college uitvoerend is. De provinciale staten controleren en vormen beleid in het duale systeem en het is dan belangrijk om deel II en III eens per jaar in de commissie te behandelen en dan zaken te kunnen bijstellen en vaststellen. Dat moet naar zijn oordeel in de staten gebeuren. Hij stelt dan ook voor om dit eens per jaar in december te behandelen en het dan vast te stellen in de staten en dan in mei of juni een soort van voortgangsdiscussie in deze commissie te houden. In totaal wordt het dan twee keer per jaar besproken en voor dit belangrijke beleidsthema waarin de provincie zo'n belangrijke rol speelt, lijkt hem dat een goede zaak.

De heer POPKEN merkt op dat op dit moment de tijd van privatisering en deregulatie is aangebroken en de overdracht van taken naar de provincie is daar ook een voorbeeld van. Wat zijn de gevolgen van de formatie in dit huis? Ongetwijfeld zal die formatie moeten worden uitgebreid of opnieuw ingesteld. Wat zijn daar de financiële gevolgen van en zijn die in dit plan ook meegenomen? In juli 2005 is gestart met het concept en inmiddels zijn er diverse onderhandelingen geweest, waarmee vooral de gedeputeerde druk is geweest. Dat is een heel pakket geworden, zoals milieutekort, ontsnippering, EHS, verdroging, procesafspraken over het thema water en nog een aantal zaken. Over deze zaken is onderhandeld en in juli 2006 heeft dat tot overeenstemming geleid. Wat dat betreft heeft het college dus instemmend gereageerd op dit plan. Over een aantal zaken zijn diverse opmerkingen gemaakt en de delegatie van een aantal zaken uit deel II en III aan het college is iets wat hij net als de heer Lanting niet kan ondersteunen, want hij wil de bespreking van deze zaken toch graag in provinciale staten houden. Verder ligt er nu een goed plan voor, want er zit ontzettend veel in. Deze provincie moet er een fors aantal jaren mee verder en spreker verwacht zeker dat hier in de toekomst mee gewerkt kan worden. Hij stemt dan ook in met dit stuk.

De heer WIERINGA wil ten aanzien van het voorliggende stuk als uitgangspunt de mooie provincie Drenthe nemen. Deze mooie provincie, waarin hij mag werken, wonen en recreëren, is grotendeels ontstaan door landbouwers. Deze bevolkingsgroep heeft dit mooie landschap vorm gegeven en ontwikkeld. Alle lof. Als grootste grondgebruiker levert de primaire landbouw een wezenlijke bijdrage aan de vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied. Het gaat hierbij om 4300 landbouwbedrijven en 150 duizend hectare landbouwgrond. Er is aangegeven dat de rijksmiddelen volstrekt onvoldoende zijn om de ambities te verwezenlijken. Op pagina 12 wordt gesproken over grondverwerving en omdat dit erg duur is stuurt het rijk aan op agrarisch natuurbeheer. Dit is naar zijn mening een goede zaak. Ten aanzien van de recreatie is dit onderdeel ook van groot belang voor de provincie Drenthe. De recreatieondernemers hebben er alle belang bij om de omgeving mooi te houden. Geef die ondernemers ook de mogelijkheden om zich te kunnen uitbreiden en ontwikkelen in een natuurlijke landschappelijke omgeving. Op pagina 26 is te lezen dat de druk op de beschikbare ruimte hoog is in Noord-West-Drenthe. In de Eelder- en Peizermade wordt 1600 hectare ingericht voor natuur en waterberging. In de Regiovisie Groningen-Assen moet het gebied ingericht worden voor woningbouw en tevens moet recreatief medegebruik van het landelijk gebied worden ingepast. De stadsrandzone Assen-West moet worden versterkt en tevens wordt de landgoederenzone versterkt. Kan het college aangeven op welke manier de landbouw versterkt wordt in het gebied Noord-West Drenthe? Hoe gaat het college de problemen oplossen van een veehouderijbedrijf dat kort geleden is verplaatst voor natuur en nu klem komt te zitten in de stadsrandzone Assen-West en een nieuw landgoed dat daarnaast is gevestigd? Op pagina 27 wordt gesproken over het nationaal park Drentse Aa. Het college wil het gebied van het nationaal landschap verdubbelen tot 30.000 hectare. De bewoners en gebruikers van het gebied zijn hier niet blij mee, want zij zijn voorstander van behoud door ontwikkeling. Op welke gronden wil het college het nationaal landschap voor dit gebied verdubbelen? Op pagina 28 wordt gesproken dat de landbouw zich moet kunnen blijven ontwikkelen. Op welke manier wordt hier door het college uitvoering aan gegeven? Op pagina 28 wordt verder gesproken over Zuidwest-Drenthe. Dit gebied kent een sterke landbouw en twee nationale parken. De bewoners van dit gebied willen dit gebied met sterke landbouw en twee nationale parken behouden. Er is geen draagvlak voor een derde nationaal landschap met alle beperkingen van dien. Op welke manier wordt er door het college voor gezorgd dat de belangrijke functie van de landbouw daadwerkelijk versterkt en op welke manier wordt er geen nationaal park afgekondigd? Op pagina 29 wordt gesproken

over het Hunzegebied, namelijk de functieomschrijving, waterberging, natuur, woningbouw en landgoederen. Kan het college aangeven waarom in dit stuk de landbouw niet wordt genoemd? Dit is een van de belangrijkste dragers van het gebied. Op verzoek van de bestuurders is in december 1999 een rapport verschenen met de titel "Landbouw, Hunzebreed". Hij roept het college op het rapport te lezen en daar voordeel mee op te doen. Op welke manier wordt de landbouw in dit gebied de ruimte geboden om zich te blijven ontwikkelen en te versterken? Op pagina 13 wordt gesproken over Zuidoost-Drenthe, een gebied met prima productieomstandigheden voor de landbouw. Welke stappen onderneemt het college om die prima productieomstandigheden te versterken? Op pagina 41 wordt gesteld dat de Subsidieverordening wordt vastgesteld door provinciale staten. Met welke argumenten wil het college deze bevoegdheid overnemen van provinciale staten? Op pagina 42 wordt gesproken over de financiële risico's. Op welke manier wil het college de financiële risico's voorkomen? Zij voorstel zou zijn om de deskundigheid op financieel gebied te benutten door inschakeling van de Noordelijke rekenkamer. Deze deskundige mensen moeten worden gekoesterd en niet worden afgeblaft.

De VOORZITTER is diep onder de indruk van het betoog van de heer Wieringa, maar alle vragen die hij stelt had de heer Wieringa kunnen bundelen en schriftelijk aan het college kunnen stellen. De hoofdlijnen van de beraadslagingen over dit statenstuk kunnen dan veel beter worden gevolgd.

De heer WIERINGA merkt op dat op pagina 43 wordt gesproken over een tussentijdse evaluatie in 2010. Naar de mening van spreker is dit veel te laat en het zou dan ook beter zijn om dit jaarlijks in de staten te bespreken, zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Hij is ook geen voorstander om een gedeputeerde voorzitter van die commissies te laten zijn. Op pagina 88 wordt gesproken over de realisatie van de EHS. Naar zijn mening is het verstandig om eerst geld te besteden aan onderhoud en inrichting van de inmiddels vele hectares aangekochte gronden. Het onderhoud moet worden overgelaten aan de boeren, want zij hebben allang bewezen dat zij dat kunnen. Hij gaat dus voor agrarisch natuurbeheer. Op pagina 89 wordt gesproken over inplaatsing van melkveehouderijen. Dit is voor de leefbaarheid en diversiteit van het landschap van het grootste belang. Op welke gronden wil het college de inplaatsing van melkveehouderijen laten vervallen? Op pagina 90 wordt gesproken over de vaarverbinding Erica-Ter Apel. Op welke gronden wil het college medewerking verlenen aan deze veel te dure, luxe vaarverbinding?

(De voorzitter schorst de vergadering van 15:28 tot 15:40 uur)

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het inderdaad een grote operatie is geweest en het college heeft er heel hard voor geknokt. De provincies hadden op zich wat meer gewenst, want de optelsom van de wensen van alle provincies was ongeveer € 4,8 miljard en het is uiteindelijk niet meer dan € 3,2 miljard op de begroting van het ministerie van LNV geworden, maar spreekster vindt dat Drenthe niet mag klagen. De heer Smidt heeft het over cijfers gehad en zij zegt de commissie toe dat het laatste concept van de bestuursovereenkomst, met daarbij de tabel met doelen en middelen, voor 20 december 2006 aan de commissie zal worden toegestuurd, zodat de commissie precies weet dat het allemaal klopt en dat er eventueel nog meer geld bij kan komen, maar dat er niets meer afgaat, aangezien er nog wat lopende verplichtingen en onderhandelingen zijn. Zelf heeft zij ervoor gekozen om de cijfers niet al gisteren te verzenden, aangezien het dan allemaal weer chaos is omdat het toch nog weer verandert. Het is een echte decentralisatie en spreekster is blij dat menigeen vindt dat het een terechte operatie is. Het is een megaklus geweest en spreekster is het met een ieder die daar een opmerking over maakte erg eens. De regierol op het platteland ligt nu bij de provincie en ook in al die discussies over het middenbestuur zal de provincie kunnen en moeten aantonen dat dit een rol is die bij de provincie hoort. Zij zal dus ook nu de uitdaging aangaan om er een succes van te maken. Juist door die discussie en dat stevige traject, is de provincie er zeer op gebrand om er een succes van te maken. Dat betekent dat als dit traject gelopen is, de provincie verantwoordelijk is voor een periode van zeven jaar voor een budget van ruim € 400 miljoen. Dat betekent dat de provincie per 1 januari de DLG, het BBL en de Directie regelingen direct aanstuurt. Daar zijn ook prestatieafspraken mee gemaakt, wat wil zeggen dat de provincie dat

ook samen met partners doet. Er werd gevraagd hoe dit met de gemeenten werd gedaan, maar de provincie doet dit al jaren met de gemeenten en de VNG is mede-ondertekenaar van het traject, dus het wordt niet alleen met gemeenten gedaan, maar ook met waterschappen, terreinbeheerders, de agrarische sector, MKB, de toeristische sector en met zoveel mogelijk dorpsvertegenwoordigers.

De heer KUIPER merkt op dat de gedeputeerde vooral bestuurlijke contacten heeft, maar spreker heeft ook veel contacten met raadsleden en die merken dat zij op een veel grotere afstand van dit project staan. Hij beveelt aan om daar ook over na te denken.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat zij het op zich neemt om die boodschap door te geven en op het moment dat het college de gebieden heeft gedefinieerd, evenals de opgave van dat gebied, dan stuurt spreekster die gebiedsprogramma's aan de commissie. Dat moet dan allemaal nog besproken worden. Zij zal er dan ook voor zorgen dat in dat gebied de raadsleden en andere partners in die gebieden worden uitgenodigd om hen extra voor te lichten, maar de gemeenten zijn er ook op gebrand dat zij dat gaan doen. Dit gezegd hebbende is op het laatste moment het programmabeheer nog ingevoegd en wat dat betreft is het een goed moment om de staten te vragen het pMJP vast te stellen en de bestuurs-overeenkomst, evenals de diverse subsidieverordeningen. Daar heeft menigeen al uitspraken over gedaan en spreekster is de commissie daar in grote lijnen zeer dankbaar voor. In de afgelopen periode is de commissie geregeld bijgepraat en in de commissie is er ook al eens over gesproken. Over de voortgang moet de provincie ieder jaar in maart de minister rapporteren, want de minister moet de kamer rapporteren en in de vorige commissie heeft zij de vorige keer al toegezegd dat die rapportages ook bij de commissieleden komen. De commissie wordt dus op de hoogte gehouden en het is ook de bedoeling om op die manier goed de voortgang in de gaten te

houden. Spreekster heeft ook vorige keer al verteld dat gedurende de zeven jaar verplichtingen die vastliggen afgebouwd gaan worden. Dan komt er meer ruimte voor de staten om daarin hun eigen politieke keuzes te maken en deze worden daarin verwerkt. Alleen op die manier leeft de provincie niet bij de waan van de dag, maar wordt er gestuurd. Indien de provincie de wateropgave in een project verwerkt, dan kan de commissie aannemen dat de meest actuele wateropdrachten daarin worden verwerkt. De provincie zou gek zijn indien dat niet werd gedaan, want anders komt er geen geld los van het Rijk, want dat is aan die doelen gekoppeld. Zij is het niet eens met de opmerkingen van de heer Hornstra die hij over de snert heeft gemaakt. Misschien is het goed dat spreekster de commissie als goede kok niet vertelt dat de commissie niet moet proeven, maar dat in plaats van snert van te maken, de volgende keer de ingrediënten gewoon moeten worden gebakken in de roerbakpan, want dan blijven de onderdelen wat helderder naast elkaar staan dan bij snert. Spreekster heeft het idee dat het college zeer goed zal blijven informeren over alle onderdelen en de voortgang daarvan, al was het maar dat dan voor elke project wordt bijgehouden en afgerekend welke middelen ervoor beschikbaar waren. De provincie kan nu niet meer zeggen dat er een integraal project is, waar een beetje water, natuur en dorp in zitten, maar dat er een boekhouding moet worden aangehouden. De DLG heeft daar een geheel nieuw administratiesysteem voor ontwikkeld en dat gaat in alle provincies werken. Dat systeem gaat bijhouden hoeveel procent van de waterdoelen er zijn gerealiseerd en wat er voor de EHS is gedaan. Het was ook een grote klus om dat startmoment helder te maken. Wat de provincie heeft gedaan heeft erin geresulteerd dat van al die dingen nu precies bekend is wat de nulsituatie is. Dat moet wel omdat anders niet bekend is wat de provincie betaald krijgt of waarvoor de provincie betaald krijgt. De staten kunnen natuurlijk best neen zeggen, maar spreekster heeft het idee dat de grootste fractie in Drenthe dat niet op zijn naam wil hebben, want dat zou een hele teleurstelling zijn. Het college verplicht de staten echter niet om ja te zeggen, want zij staan daarin geheel vrij.

Het stuk wordt op 18 december 2006 door haar ondertekend en op spreeksters verzoek is dat de laatst mogelijke gelegenheid voor 1 januari 2007, gezien de volle agenda van de minister. Het was aanvankelijk nog voor vandaag gepland en spreekster gaat ervan uit dat indien er hier een goede discussie wordt gevoerd, zij op 18 december 2006 kan tekenen onder voorbehoud van de goedkeuring van de staten op 20 december 2006. Indien spreekster had verwacht dat als deze commissievergadering niet eerst had kunnen worden belegd en als zij had zien aankomen dat de commissie dit stuk naar de prullenbak zou

verwijzen, dan zou zij op 18 december 2006 haar handtekening niet zetten. De commissie is echter zo in het traject meegegaan dat spreekster het vertrouwen heeft dat de staten hierin meegaan. Dat heeft zij gelukkig niet verkeerd ingeschat, want de commissie vindt dit echt een taak van de provincie.

De heer Hornsta heeft toch kritiek, maar met zijn opmerking dat het eigenlijk alleen maar bestaand beleid is dat niet eens in een ander jasje is gegoten, is zij het niet helemaal eens. In dezelfde alinea zegt de heer Hornstra namelijk dat er een goede klimaatconferentie is geweest en dat het een gemiste kans is. Het college is namelijk constant bezig met het actualiseren van het beleid en dat gebeurt hier op diverse fronten. De manier waarop in het ILG het budget aan de doelen wordt gekoppeld is de uitvoering van het beleid, dus op het moment dat er dit jaar een project wordt gedefinieerd, zal dit er geactualiseerder bij liggen dan vijf jaar geleden. Als zij het project over vijf jaar formuleert en er iets moet worden gedaan aan water en duurzame energie, dan zal het college dat naar de nieuwste inzichten definiëren.

De heer HORNSTRA merkt op dat als hij zegt dat het lijkt op een gemiste kans, waarin hij wordt ondersteund door wat er op de website www.provincies.nl is te vinden, en hij een aantal voorbeelden noemt wat het college zou kunnen doen, dan geeft de gedeputeerde aan dat het college dit steeds zal actualiseren. Het college neemt zijn gedachte dus mee en dit zou leidend kunnen zijn als hij kijkt naar de verschillende gebieden.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt bevestigend. Het college maakt constant de effecten op het gebied van duurzaamheid en energie inzichtelijk. Dat was ook de vraag van de heer Kuiper.

De heer KUIPER merkt op dat bij het inzichtelijk maken ook hoort dat in de beleidsbrief genoteerd zou worden wat de effecten zijn op duurzaamheid en energie. Destijds is er bij de behandeling van beide zaken een soort van afspraak gemaakt dat de statenleden inzicht zouden krijgen in de beleidsbrief. Dat is de opmerking die hij maakt, met de vertaling van datgene wat de heer Hornstra zegt.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat zij ontzettend geknokt heeft met de minister om afspraken op hoofdlijnen te maken en die zijn de commissie nu voorgelegd, dus de detaillering komt nog. Dat wordt in vijf gebieden gedaan en spreekster weet niet of dat geen concurrentie oplevert, want er is minder geld binnen dan gewenst was. Nu kan dus niet in alle gebieden alles worden gedaan, dus zal met het gebied worden besproken wat de karakteristiek van het gebied is en wat er voor opgave voor dat gebied is. Het college is daarbij wel zo ambitieus dat het geld ook zal worden gezet. Indien een gebied achterover gaat leunen en geen projecten levert, dan zal de provincie daarin overigens stevig meesturen, maar dan gaat het geld wel naar die projecten waarin de provincie de grootste klappen kan maken. Dat was overigens in de afgelopen periode niet anders.

De heer HORNSTRA vraagt zich af hoe er concurrentie kan ontstaan indien een gedeputeerde voorzitter is van een gebiedscommissie.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de provincie het geld maar één keer kan uitgeven. De provincie ontvangt voor zeven jaar geld en het college heeft zich voorgenomen om jaartranches als richtinggevend voor het budget te beschouwen. Op alle projecten wordt er dan ook getoetst en de DLG gaat dat allemaal bijhouden op een project dat wordt ingediend. Daarnaast is er een loket dat de boel ontvangt. Verder is er een projectbeoordelingscommissie, die gaat kijken of de projecten die zijn ingediend scoren op de provinciale doelen-middelen-tabel en pas dan worden zij gehonoreerd. Financiering van een leuk project omdat het college dat wel aardig vindt, zal er heel gemakkelijk doorheen vallen. Spreekster hoopt dat er kan worden afgesproken dat zo'n zorgkoepelproject "Vitale dorpen" per gebied kan worden opgezet. Verder willen bepaalde partijen de kleinere projecten die bijdragen aan cultuurhistorische zaken stimuleren, zoals de ontsluiting van het buitengebied, en die moeten zonder meer ook worden gefaciliteerd. Meerderen hebben een opmerking gemaakt over de gedeputeerde als voorzitter van de gebiedscommissie. Dit is echter niet anders dan het de afgelopen zes jaar is gegaan en zij heeft net begrepen dat er ook spraakverwarring is. Op dit moment zit er bij de Drentse gebieden een stuur-

groep en daaronder zitten gebiedscommissies. Die gebiedscommissies en landinrichtingscommissies houden gewoon een onafhankelijke voorzitter. In de terminologie van het ILG vormen de huidige stuurgroepen van De Reest, Oude Diep en Hunze straks de gebiedscommissies en daarin zitten straks de bestuurders. De provincie besluit om de boel daar in voortgang te hebben en spreekster adviseert dan ook niet daar een onafhankelijke andere op te zetten. Wel kan straks bij een nieuw college worden gekeken of er per gebied een andere gedeputeerde moet worden aangesteld. Voor het grootste gedeelte betreft het de portefeuille Landelijk Gebied, dus de afgelopen periode heeft zij dat in acht gebieden zelf gedaan, maar bij landinrichtingscommissies heeft zij wel eens de opdracht gekregen een voorzitter te bellen om op te schieten. De commissie wil het college afrekenen op voortgang en op de verantwoordelijkheid die het college neemt in de ontwikkeling van het platteland. Dat kan alleen maar rechtstreeks worden gedaan indien het college daar ook de nek voor uitsteekt. Indien het de commissie na een jaar bij de evaluatie niet bevalt of dat het juist wel allemaal goed loopt, maar dat het ook wel zonder kan, dan kan er alsnog anders worden besloten want daar is de commissie zelf bij. Dat wil spreekster echter niet aanraden. Dat zegt zij vanuit de ervaringen van de afgelopen jaren, want zij zit met de wethouders en de dijkgraven aan tafel en als er problemen zijn dan kunnen die samen worden opgelost. Dat project is geen kwestie dat het college het leuk vindt, maar dat een ander de doelen niet vast zet. Er zit namelijk een projectbeoordelingscommissie die hier lot van de beleidsmedewerkers zit en deze beoordeelt projecten of die door kunnen of niet en of zij kwalitatief voldoende zijn. De heer Hornstra maakt een opmerking over boederijverplaatsingen die zijn gerelateerd aan het feit dat de provincie daar nog steeds geld voor heeft. Er worden dan ook wel degelijk geregeld boerderijen verplaatst. Het college is alleen tot nog toe steeds in staat geweest om in het kader van gebiedsgericht beleid ander geld te betalen. Dat is nog steeds geboekt onder rijksmiddelen en straks is te zien dat dit geld ook in één budget komt te zitten. In het budget voor grondverwerving zitten dus zogenaamde extra kosten die moeten worden gemaakt om het te realiseren en daaruit wordt het gewoon betaald. Komen er daarnaast anderen, zoals in de discussie die er is geweest over recreatie in kwetsbare natuur, dan moet er gekeken worden of daar middelen voor kunnen worden gevonden. Daar ligt op dit moment nog € 1 miljoen voor apart.

De heer HORNSTRA vraagt over welke aantallen het gaat, want hij komt geen vergrote aantallen tegen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat bij het Zuidlaardermeer een bedrijf is verplaatst en in Buinen zijn dat er twee geweest. In allerlei plattelandsgebieden zijn boerderijen verplaatst. Een jaar geleden is er een nota geweest die voortvloeide uit een onderzoek naar effectiviteit en efficiency van de boerderijverplaatsing. De uitkomst daarvan heeft het college zeer ter harte genomen en er zijn gesprekken en onderzoeken met zeker tien boerderijen geweest en die zijn alle verplaatst.

De heer SMIDT antwoordt dat dit klopt, maar dat het er even om ging dat er op 1 januari een concept voorlag waar de commissie op in heeft gesproken en toen stond er één bedrijfsverplaatsing per jaar in. Dat zijn er toen twee geworden en dat nu die aantallen niet worden gevonden is logisch, want het daalt in, in het grondverwervingsbudget. Spreker ziet alleen die ruimte niet, want er is ook een kaart met knelpuntbedrijven en dergelijke en hij neemt aan dat de budgetten die daaraan zijn gekoppeld via het budget vitaal platteland weer indalen in het ILG. Hij heeft ook aangegeven dat de vergoeding per hectare voor de aankoop is verminderd van € 35.000,- per hectare naar € 20.000,- per hectare. Spreker ziet de ruimte niet om dat soort exercities te doen op basis van het budget dat nu beschikbaar is voor natuur-aankopen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de heer Smidt een aantal dingen heel slim bij elkaar haalt. Over de kosten merkt zij op dat zij inderdaad geen korting heeft gekregen op de prijs van de grondaankopen. Eigenlijk moet zij zeggen dat dit terecht is, want haar collega's in Brabant hebben aangetoond dat de prijs daar iets hoger ligt. Er was ook een eenduidige prijs, alleen de minister heeft zich versproken in een gemeenschappelijk bestuurlijk overleg en heeft beloofd dat de correctie op de prijs aan het einde van 2007 voor het eerst zal plaatsvinden. Hij heeft het onmiddellijk teruggedraaid en dat heeft erin geresulteerd dat Drenthe € 3,5 miljoen extra heeft gekregen om dat foutje weg te werken. Dat is dus ook

opgeplust in dit budget. Dat was het tekort dat er kwam op één jaar in de mogelijke aankoop, maar in dat bedrag van € 20.000,- zitten ook de extra kosten die er moeten worden gemaakt, dus de aankoop is gewoon gerelateerd aan de kosten die er worden gemaakt voor het realiseren van de EHS. In Zuid-Holland zijn die kosten veel hoger, want daar gaat het niet alleen om boerderijverplaatsing, maar zelfs om onteigening en die plus daarop om het te realiseren. Hoe slim de provincie dan ook het budget in effect wegzet, hoe meer hectares EHS ervan kunnen worden gerealiseerd en misschien komt die EHS er wel op tijd. In een bijzin zegt de heer Hornstra dat dit in Drenthe wel te halen lijkt, want tot nu toe ligt Drenthe fantastisch op spoor omdat de provincie het wegzette op het moment dat een ander dat niet deed. Dat is eigenlijk iets wat voor spreekster het meest teleurstellende uit de ILG-operatie was, namelijk dat er in doelen en in tijd kon worden geschoven en dat is door de onderhandelingen eigenlijk alleen bij de tussentijdse evaluatie (de midterm-review) gebeurd. Immers, als de minister ziet dat een aantal provincies achterblijven, dan kan hij de budgetten anders toedelen, maar dat geldt niet voor Noord-Nederland, want hier hebben de drie noordelijke provincies met het Rijk voor elkaar gekregen dat zij met elkaar mogen wisselen, hoezeer het spreekster ook spijt dat de drie noordelijke provincie niet één gezamenlijk ILG-contract hebben maar slechts een gezamenlijke koepelnotitie. Indien Brabant ziet dat zij het geld dus niet kwijt kunnen en de provincie Drenthe kan dat wel en spreekt af dat het geld over vijf jaar wel teruggelegd zal worden naar Brabant, dan kunnen beide provincies onderling wel een deal maken. Aan het einde van de rit moet het dan wel terug. In de afgelopen twee jaar was er dus geld over en is dat in Drenthe besteed.

Op ketenbenadering en duurzame landbouw blijft het college gewoon stevig inzetten en dat is ook de reden dat het ondernemersprogramma nu is afgerond. Officieel moet het nog worden ingediend en daar heeft de LTO het afgelopen jaar hard aan gewerkt en daarmee wil het college de samenwerking, de ketenbenadering en het contact tussen agrarische en andere ondernemers stimuleren. Daar is altijd veel van te leren. Er is gezegd dat er geen geld is voor water, dat het dus niet kan en dat er dan niet moet worden gezeurd, maar dat de provincie zelf aan de slag moet gaan. De provincie gaat zelf aan de slag en de provincie pakt dit ook op, maar het is wel makkelijk om vol te houden en te zeggen dat er geen geld was. De Decemhernota en de evaluatie van de Kaderrichtlijn Water ligt nu op tafel en dat heeft er sinds deze week in geresulteerd dat het ministerie van Verkeer en Waterstaat een claim van € 1,4 miljard op tafel heeft gelegd bij de onderhandelingen voor het nieuwe kabinet. Er komt dus geld en wellicht is dat wat minder dan verwacht, maar het is een behoorlijk budget en het is aan het college en de staten om dit budget goed te koppelen. Er is dan inderdaad de gelegenheid om deze bedragen te koppelen en er dus meer van te doen, dan wanneer de provincie het alleen doet.

De heer SMIDT merkt op dat de € 1,4 miljard die Verkeer en Waterstaat op tafel legt vooral is bedoeld voor de primaire waterkeringen, de zeedijken en dergelijke.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat dit niet het geval is. Deze claim van Verkeer en Waterstaat moet bij het nieuwe kabinet weggelaten worden en dat betreft maatregelen in de rijkswateren voor € 500 miljoen, € 400 miljoen voor innovatie en € 500 miljoen voor de synergie van de WB21 en de Kaderrichtlijn Water en dat is meekoppelgeld mede voor de provincies en de waterprojecten waar de provincies mee bezig zijn. Dat was ook de afspraak en spreekster is blij dat dit deze week boven tafel is gekomen. Aankopen van grond met het idee dat er EHS van wordt gemaakt is nog maar de eerste stap en dan gaat het over de inrichting. Zij is het ermee eens dat niet elk doel, ondanks dat er wordt gestimuleerd dat agrarisch en particulier beheer mogelijk moeten zijn, even geschikt is. Zij blijft dan ook hechten aan de doelrealisatie van de EHS en daarom zal zij er ook heel goed naar kijken hoe hiermee moet worden omgegaan. Indien de heer Wijbenga dan nog iets aan de weidevogels wil doen dan is dat prima. Vorige week in Groningen is daarover in Groningen nog een hoorzitting geweest met allerlei partners, dus daar hoeft zij verder niet op te reageren.

De heer SMIDT vraagt of de gedeputeerde dan vasthoudt aan de uitgangspunten van het ILG zoals hij die in februari 2006 heeft gezien over de omslag van verwerking naar beheer. Hij vraagt of die 3.500 hectare particulier natuurbeheer dan ook wordt gedekt met ILG-gelden.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt bevestigend. Particulier natuurbeheer wordt namelijk gewoon EHS, ongeacht wie het doet. Zij is er zeer voor om het op die manier te realiseren. In de sideletter staat overigens dat de provincie in dit opzicht een grote klap heeft geslagen. In Drenthe waren er namelijk nog bosboeren voor 478 hectare. Die waren weggeschrappt door de minister, maar het betreft hier wel particuliere natuur. Het is haar gelukt om deze hectares bij de nieuwe cijfers die de commissie van haar krijgt, op te tellen. Zij heeft een deal kunnen maken met het Rijk, waardoor hectares in het kader van de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (SAN) zijn geruild met hectares in het kader van de Subsidie-regeling Natuurbeheer (SN). Ook voor de toekomst van een particulier landgoed, dat van de landbouw en het agrarisch natuurbeheer op het landgoed af wilde, geldt dat dit in de SAN blijft tot 2010, maar daar zit ook al 40 hectare SN extra in. Het college blijft verder gewoon nog even doorgaan.

Spreekster ziet uit naar de stukken van de heren Hornstra en Smidt in januari 2007. Spreekster geeft mee dat ook het college in maart activiteiten zal ontplooiën over natuur en landschap, juist om daar een heel breed gesprek over op gang te brengen. Door meerdere personen is gesproken over de sociaal-economische vitaliteit van het platteland. De heer Wijbenga heeft daar een uitgebreide beschouwing over gegeven en daar gaat zij heel erg in mee. Voor sociaal-economische vitaliteit is in het ILG, dus van het ministerie van LNV, niets opgenomen. Er is wel iets in het Europees geld opgenomen in het kader van POP II. De provincie heeft er heel weinig geld voor in de provinciale reserve gedoneerd en de heer Smidt legt spreekster misschien nog even uit waar hij die €6,4 miljoen vandaan haalt, want die leest spreekster nergens in de stukken. De sociaal-economische vitaliteit ligt voornamelijk bij de ideeën en plannen die worden ingediend door de gemeenten en bij de gemeenten moet er iedere keer cofinanciering bij. Met die argumentatie om bezig te gaan met LEADER-achtige projecten, cultuurhistorie en de facilitering van kleine ondernemingen, kan de provincie hierin toch wellicht iets betekenen. Nu weet zij niet of dit in de vorm van een microkrediet kan, maar wat zij wel weet is dat regelingen als het Stimuleringsproject voor Innovatie in Plattelandsondernemingen (STIPO) ontzettend succesvol werken en die zijn nu ook vanuit LEADER georganiseerd. Wat dat betreft kan zij zich daar wel iets bij voorstellen.

De heer SMIDT wijst erop dat er bovendien een ondernemersprogramma van het ministerie van LNV is. Dat zit landelijk buiten het ILG en is ook beschikbaar.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het daarbij alleen gaat om agrarische ondernemingen en de motie van de heer Wijbenga betreft een veel breder spectrum van ondernemingen en voorzieningen in dorpen. Verder was er nog een opmerking over terugdringing van de regelgeving. Zij is het ermee eens dat daar niet teveel aan moet worden opgehangen. Zij ziet in de Veenkolonieën, ondanks dat dit een zogenaamde regellichte zone is geworden, dat het veel meer ligt aan het feit of bestuurders, gemeenten, provincie en andere besluitvormers elkaar opzoeken, als dat er echt regels aan de kant kunnen worden geschoven. Het betekent alleen dat mensen niet van het kastje naar de muur worden gestuurd, dat er één loket wordt ingericht en dat mensen gelijk worden geholpen indien zij iets vragen. Daar zit het tempo en dan gaat het er niet altijd om dat er een regel is, maar gaat het meer om de manier waarop daarmee wordt omgegaan en waarmee de regellast steeds zwaarder wordt gemaakt. Die regellast wordt hier niet zwaarder, want voor iedereen die hier iets wil is er één loket en alles wat daartussen zit wordt in de provincie zelf met de DLG geregeld. Er is dus zo meteen één loket die voor de provincie optreedt. Ten aanzien van de ondersteuning gaat de provincie iedereen met ideeënontwikkeling en projectverwerving helpen. Dat deed de provincie al met de LEADER-coördinatoren, maar spreekster gaat ervoor zorgen dat dit via de gebiedscoördinator wordt gekoppeld en zal mensen gaan ondersteunen. Er is de vraag gesteld waarom dit niet bij het SNN wordt belegd, omdat het SNN het voor vijf procent van het subsidiebudget doet. Nu kan spreekster heel vervelend zeggen dat de DLG het voor niets doet, want voor de DLG krijgt zij 47.000 uren en die kan de provincie alleen maar aan de DLG besteden. Dat kost de provincie niets en als die uren niet worden benut, dan moet een ander die het wel uitvoert, betaald worden. De provincie zou dus wel erg gek zijn indien dat niet bij de DLG wordt belegd. Hetzelfde geldt voor de dienstregelingen, want het hele pakket voor programmabeheer wordt één op één door de minister betaald.

De heer WIJBENGA antwoordt dat het fijn is dat de provincie dit krijgt en cadeautjes mogen dan ook nimmer worden geweigerd. De provincie staat aan het begin van deze operatie en iedereen heeft een inschatting gemaakt van die uren. Wordt in de midterm review meegenomen dat mocht blijken dat die uren volstrekt onvoldoende zijn, er weer onderhandelingsruimte is om dit aan te passen?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat dit voor lange jaren is doorgerekend. Op pagina 15 van de Beleidsnota staat dit en als blijkt dat het niet klopt, dan praat zij daarover met de minister, want deze uren van de DLG zijn precies aan de doelen en middelen gekoppeld. Waarvoor is dan de rest? Die discussie gaat volgens spreekster te ver, want de onderverdeling van het Europees geld staat opgenomen in de bestuursovereenkomst, maar met de toezegging aan de heer Smidt over de laatste cijfers die de commissie nog zal krijgen, krijgt de commissie ook de onderverdeling van die €9,6 miljoen en wat er met de rest wordt gedaan als daarvan €6,1 miljoen wordt besteed. Over de motie van de heer Wijbenga heeft zij voldoende gezegd.

Met betrekking tot landbouw is zij blij dat de heer Wijbenga heeft gezien dat spreekster ook vindt dat de landbouw uitstekend is bediend. Het wordt een hele uitdaging voor de landbouw om er optimaal gebruik van te maken. Zij heeft een keurige koppeling van het geld van het Rijk, Europees geld en de bijdrage van de provincie kunnen maken, zodat er echt veel kan worden ingezet. Verder is er nog een opmerking gemaakt over het onderzoek en de bedrijfsverplaatsingen. Daar komt zij in januari 2007, als die tussenrapportage van dat onderzoek op tafel komt, over te spreken. De heer Wijbenga wil graag een reactie van spreekster op de brief die Drents Landschap heeft geschreven. Spreekster denkt niet dat het de bedoeling is geweest om over de rug van agrarisch natuurbeheer, zelf in de etalage te komen staan. Dat is slechte reclame, want de provincie moet altijd vertellen hoe goed zij het zelf doet en niet hoe slecht een ander het doet. Niet alleen door de Rekenkamer wordt die zorg echter gedeeld, maar ook door het Agrarisch Planbureau en het Groenfonds en vandaar dat zij steeds vasthoudt aan de doelen die in het kader van de EHS voor verschillende gebieden zijn afgesproken. Dat loopt prima, maar dat betekent wel dat voor het komende jaar voor Boer en Natuur prestatieafspraken op tafel liggen. Die wil de provincie graag voor het komende jaar faciliteren, maar er is wel afgesproken dat zij andere dingen gaan doen die specifiek bij Drenthe passen. Het betreft hier landschapsonderhoud en dergelijke en daar is Boer en Natuur erg blij mee, want daar kunnen zij veel beter mee uit de voeten als met de algemene generieke dingen die aan de orde waren.

De heer WIJBENGA is blij met deze opmerkingen. De minister heeft zelf bij het lustrum van Boer en Natuur daar het nodige over gezegd. Het is echt niet allemaal zonder vlekjes wat er gebeurt, maar hij is blij dat de gedeputeerde en spreker in ieder geval de conclusie delen dat het slecht is om de eigen zaak te bepleiten over de rug van anderen.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat zij vindt dat Boer en Natuur het heel goed doet, want zij hebben zeven samenwerkingsverbanden in Drenthe en het is goed om als fractie of commissie op werkbezoek te gaan bij die boeren, want die zijn heel enthousiast over waarmee zij bezig zijn. Met betrekking tot de brief van het Recreatieschap merkt zij op dat er staat wat er staat en dat het college het nog meent ook. Dat is misschien wat hard, maar er is niet meer zoveel geld dat alles maar kan. Er zijn twee grote operaties geweest in Drenthe, te weten het Fietstotaalplan I en het Fietstotaalplan II en vanuit de optiek van het college moeten de fietspaden in Drenthe het daarmee voorlopig doen. Er staat niet dat fietspaden niet moeten worden onderhouden en ook niet dat er niet wordt geïnvesteerd in logische verbindingen tussen fietspaden in het landelijke gebied. Die verbindingen noemt zij overigens ook geen nieuwe fietspaden, want nieuwe fietspaden zijn totaal nieuwe routestructuren en dat kan op dit moment gewoon even niet. Bovendien liggen de fietspaden voor een groot deel op het bordje van de gemeenten. Indien de staten echter vinden dat dit wel moet, dan zal er iets anders af moeten, want het Rijk faciliteert slechts voor heel weinig geld nieuwe routestructuren, behalve dan wat de provincie krijgt voor de vaarverbinding Erica-Ter Apel. Zij vindt dat onderhoud en promotie van het fietspadennet goed moeten gebeuren. Daarnaast moet het goed zijn ingericht, in de zin dat er voldoende bankjes op de route zijn, evenals voldoende arrangementen zijn. Daar wil de provincie ook in investeren en er moet ook sprake

zijn van een kwaliteitsverbetering van bestaande fietspaden, maar zij kiest zelf niet voor nieuwe fietspaden.

De heer WIJBENGA vraagt of de gedeputeerde nu zegt dat de provincie wel fietspaden met elkaar zal gaan verbinden?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt bevestigend. In eerste instantie zijn de gemeenten hiervoor verantwoordelijk en dienen dan ook te voorzien in de middelen die verbinding van fietspaden kosten. Overigens worden die verbindingen wel opgenomen in het grote geheel, want de provincie doet graag aan integrale projecten en wil graag een goed geoutilleerd fietspadennet

De heer SMIDT merkt op dat bij deel III onder recreatie onder het kopje provinciale routenetwerken nog een bedrag van € 11 miljoen in de subsidieverordening staat voor aangelegde wandel- fiets-, ruiters- of vaarroutes voor een totale afstand van 125 kilometer. Hoe moet hij die dan interpreteren?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de minister in zijn enthousiasme heeft toegezegd dat het aantal fiets- en wandelpaden op het platteland verdubbeld zou worden en in een bijzin vermeldde de minister toen dat hij voor de helft cofinanciering van de provincies verwachtte. Spreekster denkt dat dit bedrag daarin zit. Wellicht dat de vaarverbinding Erica-Ter Apel daar nog wel naast zit, maar spreekster is meegedeeld dat het Rijk nog € 180.000,- voor fietspaden aan de provincie meegeeft, maar dat zit ook in de exacte cijfers die de commissie nog krijgt. Op pagina 9 staat voor fietspaden overigens een bedrag van nog geen € 1 miljoen en voor fietspaden krijgt de provincie van het ministerie € 180.000,- voor zeven jaar.

Over de waardedaling van de BBL-grond, wijst spreekster erop dat de provincie een schade van € 300.000,- op de huidige BBL-grond had. Die schade is tot nul teruggebracht door een slimme deal die Drenthe met Friesland heeft gedaan, in overleg met BBL en de DLG. Natuurlijk zitten er altijd fluctuaties in. De grond die de provincie van BBL krijgt en die toe te delen is, wordt doorgeleverd in natura. Dan is er nog grond van BBL die op de kaart rood is gekleurd en die voor derden is gekocht. Die krijgt de provincie niet, want dat is het eigen risico van BBL. De andere grond is ruilgrond en die wordt meestal ook in natura geruild, dus het is niet anders dan het altijd is geweest met de BBL-grond. De heer Smidt zegt dat het mooi is gerubriceerd, maar dat daardoor nu de vergelijkbaarheid weg is. Nu krijgt de heer Smidt de nieuwe tabel van de bestuursovereenkomst en indien hij dan nog vragen heeft kan hij die aan de ambtenaar stellen, want spreekster heeft er helemaal geen belang bij dat de commissie met onzekerheden blijft zitten. Het college heeft dit van voor naar achter doorerekend en zij heeft het idee dat alles er keurig in zit. Er komt inderdaad ongeveer € 175 miljoen uit de regio, dat is bekend en daar gaat iedereen mee akkoord. Daar tekent de provincie overigens niet op voorhand voor, want iedereen zit met elkaar aan tafel en het bod van de minister is teruggelegd in de commissie landelijk gebied. Daar hebben de vertegenwoordigers van waterschappen, gemeenten, terreinbeheerders, de landbouw en Milieufederatie gezegd dat de minister weliswaar minder geeft, maar dat iedere partij de eigen ambitie op hetzelfde hoge niveau houdt en de afgelopen jaren is er toch steeds weer extra geld gekomen. Zij is hier heel erg blij mee en daarover hoeft zij geen contract te tekenen. Afspraak is namelijk afspraak en soms heeft de een wat meer en de ander wat minder en als er dan in totaal Drenthe wordt opgeplust, dan komt dat vast en zeker goed. Dat is ook de Drentse manier, want de visitatiecommissie heeft deze provincie gecompimenteerd dat het goed is georganiseerd, dat de gebieden bekend zijn en dat dit eigenlijk per contract had moeten worden geregeld. Daar heeft de provincie met de visitatiecommissie over gesproken, want dat is in Drenthe niet echt de mores. Over de WAV, Natura 2000 en bedrijfsverplaatsingen heeft spreekster het al gehad.

De heer Kuiper had het over de leningenconstructie van het ministerie van LNV. De provincie heeft geen aparte relatie met Natuurmonumenten. Er is een tijd geweest dat het Rijk geld overhield en het Rijk heeft een eindejaarsprobleem. Toen is er op een spaarrekening bij Natuurmonumenten geld gedeponeerd. Dat geld is gewoon van iedereen, maar in dit geval was de minister het geld even kwijt en hoefde hij het niet terug te sluisen naar de heer Zalm. Daar is discussie over geweest, want de minister wilde

graag dit geld houden, terwijl de provincies vinden dat het in het ILG thuishoort of dat het in ieder geval onder de sturing van de provincies moet vallen. Het ziet ernaar uit dat dit geld niet in het ILG komt, maar wel onder de sturing van de provincies komt te vallen per 1 juni 2007. Tussen de zijregels merkt zij op dat de provincie aan het begin van het jaar €3 miljoen had, halverwege het jaar was dat €8 miljoen en omdat deze provincie goed heeft gescoord in de PMB-regeling, is er nu €20 miljoen uitgegeven, dus wellicht is dat voor de komende zeven jaar ook hoopgevend. Op de koepelnotitie is nog geen antwoord van het ministerie van LNV, want dat antwoord moet nog weg. De aanbiedingsnota is wel een integraal onderdeel van de drie bestuursovereenkomsten van de noordelijke provincies, dus dit is gewoon vastgelegd.

Ten aanzien van het aanstellen van extra formatie, waar de heer Kuiper een vraag of opmerking over had, antwoordt spreekster niet van plan te zijn meer formatie aan te stellen. De provincie zorgt er gewoon voor de zaak op orde te hebben. Er is een aantal bedragen meegenomen voor formatie, maar er is vooral veel te doen geweest over het Programma beheer en daar was de minister helaas niet toe bereid, maar de minister heeft wel zelf drie formatie-eenheden apart gezet en alle kosten van de Dienst regelingen voor de eerste twee jaar gegarandeerd, dus voor de provincie Drenthe gebeurt dit allemaal achter het loket. Deze provincie houdt dus alles bij in de boeken, maar maakt zich op dit moment nog even niet druk.

De heer KUIPER ging het om de aansturing en de opdrachten die worden meegegeven. Indien het gaat om een coördinerende rol van de provincie kan dit bottom-up, maar kan de provincie zelf ook aangeven wat de mogelijkheden zijn voor mensen in het veld. Als de provincie daar zelf via de eigen ambtenaren zeggenschap over heeft, heeft spreker daar alle vertrouwen in. Indien er een constructie via het Rijk is zoals de gedeputeerde die net noemde, wordt de aansturing al weer een stuk lastiger.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de Dienst regelingen alleen overeenkomsten uitvoert van mensen die uit de SAN- of SN-regeling vergoedingen moeten hebben. Aansturing en het uitvoeren in de gebiedscommissies doet de provincie allemaal zelf. De provincie stuurt daarbij zeker aan en gaat niet wachten tot er bottom-up iets op haar afkomt. De gedeputeerde als voorzitter van de gebiedscommissie zal als bestuurder dus flink tempo moeten maken.

Deze aanpak leidt tot een stuk efficiëntere uitvoering. Het is nu zoeken naar een nieuw evenwicht, maar als het stof is neergedaald is spreker ervan overtuigd dat partijen elkaar nog beter weten te vinden om de goede dingen te doen. Het programmabeheer zal worden vereenvoudigd en dan kan het best zo zijn dat er specifieke Drentse pakketten worden gemaakt, maar zij moeten wel altijd Brussel-proof zijn. Spreekster heeft al aan mevrouw Klip gevraagd of het 30 miljoen kubieke meter is of 30 miljoen hectares is of nog veel meer, maar daar zal spreekster op terugkomen.

De heer SMIDT wijst erop dat op de ene plaats 30.000 staat en op een andere plaats 30 miljoen. Het moet volgens hem 30 miljoen zijn.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het dan waarschijnlijk wel 30 miljoen hectare zal zijn. Met al die opmerkingen is het belangrijk dat de provincie zo snel mogelijk aan de gang gaat. Er is voor gekozen om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de huidige organisatie en dat betekent dat Zuidoost-Drenthe heel snel moet worden ingericht. Zij is blij met de ondersteuning van de heer Lanting op de vijf beslis-punten. Ook zijn advies ontvangt spreekster graag, maar het plattelandsbeleid in Drenthe kan nooit worden gevoerd zonder bewoners. Ook al worden er twintig architecten en stedenbouwkundigen bij betrokken, er zal altijd moeten worden gekeken wat de mensen er zelf van vinden of de vertegenwoordigers van de BOKD. Zij kijkt naar de andere gemaakte opmerkingen van de heer Lanting en zal kijken wat zij hiermee kan. Dat er te weinig geld is, is ook iets waar zij het over heeft gehad. Voorlopig zal de provincie zich er maximaal voor moeten inzetten om te zorgen dat het geld wat de provincie heeft er ook is. Nog deze week heeft de directeur Natuur in een gesprek met mevrouw Klip en ondergetekende, toegezegd dat de provincie aan de slag kan en dat wanneer het verdrogingsgeld is weggezet en deze pro-

vincie er de goede dingen mee doet in bijvoorbeeld de Natura 2000-gebieden, te verwachten is dat het nog sneller kan en dan komt er vast ook nieuw geld.

Aan de heer Popken deelt zij mee dat het college nog niet heeft ingestemd met dit voorstel, aangezien het eerst nog moet worden besproken in deze commissie en dat het stuk pas definitief kan worden vastgesteld in de statenvergadering. De staten moeten spreekster namelijk mandateren om ja te kunnen zeggen tegen dit pMJP. Het college heeft bij de staten dus wel de goedkeuring gevraagd voor deel I en ter visie en afstemming deel II en III voorgelegd. Het college denkt dat dit past in de manier waarop in een duaal systeem staten en het college met elkaar omgaan. Het eerste deel is namelijk het algemene kader waaraan wordt getoetst, maar indien er snel moet worden gereageerd op een verandering in de subsidieregeling, dan hield de provincie dat in het verleden zelf in huis en regelde dat. Natuurlijk wordt de commissie daarvan op de hoogte gebracht, want het college heeft actieve en passieve informatieplicht aan de staten.

De heer Wieringa weet de boel altijd heel mooi in de etalage te zetten en dat wil de gehele commissie ook wel met hem delen. Hij begint met mee te delen dat de provincie Drenthe de uitgangspositie vormt voor zaken als deze en daar wordt door andere fracties net zo over gedacht. Een aantal andere zaken die de heer Wieringa aanroert zijn op diverse andere momenten op diverse gebieden besproken en het gaat wat ver om op alle details die de heer Wieringa aanroert in te gaan. Zij wil op die punten wel in gaan, maar dat kost nog eens de tijd die zij nu al aan de beantwoording heeft besteed. Over de risico's waar de heer Wieringa naar heeft gevraagd, heeft spreekster het gehad. Op de rekenkamer gaat spreekster niet in en over de gebieden heeft zij inmiddels voldoende gezegd.

TWEEDE TERMIJN

De heer HORNSTRA vindt de beantwoording van de gedeputeerde zeer volledig, Hij gaat ervan uit dat de geest van de klimaatbestendige buitengebieden ook bij de gedeputeerde is neergedaald. Wanneer de gedeputeerde denkt dat het goed is dat de gedeputeerde zelf aanstuurder van elke regio is omdat dan die visie ook wordt gebruikt, dat er dan niet alleen wordt gewacht wat er bottom-up komt, maar dat de provincie ook een eigen visie en denkbeelden heeft die moeten worden gebruikt, dan spreekt hem dit heel erg aan. Hij miste dit aspect, namelijk dat de provincie ook ergens voor staat, heel erg in dit stuk en dat kan op deze manier worden bewerkstelligd. Verder constateert hij dat er een bijeenkomst door de staten zal worden georganiseerd en de vorm daarvan zal nog onderwerp van gesprek zijn. Het CDA komt met een motie die hij met belangstelling en welwillendheid tegemoet zal zien en hij denkt dat de provincie per 1 januari 2007 heel hard met dit geheel aan de slag moet.

De heer WIJBENGA vraagt of de heer Hornstra nog op het punt met betrekking tot het voorzitterschap van de gebiedscommissie terugkomt.

De heer HORNSTRA constateert dat de gedeputeerde zegt dat als zij niet het voorzitterschap op zich neemt, elk gebied zijn eigen weg gaat volgen en de staten kunnen de gedeputeerde daarop aanspreken. Het verbaasde spreker dat ergens de zin stond dat de gedeputeerde in beginsel de voorzitter van de gebiedscommissie is en het lijkt hem redelijk overtuigend om het zo te proberen en als dat niet goed uitpakt moet daar nog maar eens naar worden gekeken. Hij is er niet van overtuigd dat het op deze manier niet kan werken en kan dus instemmen met het voorzitterschap van de gedeputeerde van de gebiedscommissies.

De heer WIJBENGA merkt op dat de gedeputeerde alle partijen dankt voor het expliciete compliment voor het onderhandelingsresultaat. Dat stuk tekst is echter in zijn bijdrage in eerste termijn weggefallen en hij wil dit daarom in tweede termijn goedmaken. Voor de rest heeft de gedeputeerde al zijn vragen beantwoord. Hij gaat werken aan een motie en daar zal hij iedereen tijdig over informeren. Hij heeft nog een vraag betreffende het democratisch proces van dit hele gebeuren. De commissie gaat achter gesloten deuren vergaderen en als het dan gaat om een bottom-up benadering, is dat dan wel verstandig om

hen in beslotenheid te laten vergaderen terwijl er juist betrokkenheid van burgers en dergelijke moet zijn?

De heer SMIDT merkt op dat het bedrag van €6,4 miljoen voor sociaal-economische vitalisering gewoon op pagina 10 van deel I staat. Daar staat in de tabel achter sociaal-economische vitalisering dat de provincie €6,4 miljoen bijdraagt.

Mevrouw EDELENBOSCH had de heer Smidt horen zeggen dat het bedrag dat de provincie betaalt aan het geheel, was opgehoogd tot €6,4 miljoen. Dit bedrag zit echter vanuit de afdeling Welzijn in het bedrag van €5,5 miljoen die de provincie in de reserve heeft per jaar. Dat moet dan worden gedeeld door zeven.

De heer SMIDT wijst erop dat dit in januari 2006 nog maar €1,9 miljoen was. In die zin is het opgehoogd.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat dit in januari 2006 nog onder de tabel Landschap, recreatie en cultuurhistorie stond en daarvan is besloten om dit te verschuiven naar de tabel Sociaal-economische vitalisering. Het bedrag is dus niet verhoogd, maar verplaatst naar een andere tabel. Europa heeft dit soort zaken onder één hoofdstuk ondergebracht en daarom heeft de provincie dit ook op die manier gematched. In de geactualiseerde cijferlijst die de commissie krijgt bij de bestuursovereenkomst, kan de commissie dit teruglezen. Zij zal zorgen dat het daarin is uitgeschreven welke onderdelen zijn samengevoegd.

De heer SMIDT geeft aan dat zijn vraag niet is beantwoord over de discrepantie tussen de tekst over de Kaderrichtlijn Water in deel I, waarin een hoge ambitie stond, en de Zomernota waarin stond dat een hoge ambitie niet haalbaar is en dat er naar haalbaar en betaalbaar moet worden gestreefd. Verder neemt hij op grond van de beantwoording van de gedeputeerde aan dat er voldoende ruimte is voor de agrarische en recreatieve bedrijfsverplaatsingen en neemt hij aan dat er voldoende ruimte is voor particulier natuurbeheer, zodat de omslag van verwerving naar particulier natuurbeheer kan worden gerealiseerd binnen dit budget. Spreker aarzelt nog om afstand te nemen van het in de vorige periode ingenomen standpunt dat het beter is om de gedeputeerde geen voorzitter te laten zijn van de gebiedscommissie als die verantwoordelijkheden zijn verschoven. Het lijkt spreker beter om die gebieden zelf onder leiding van een deskundige voorzitter en onder deskundige begeleiding van een ambtenaar van het provinciale apparaat te plaatsen en de ambitie van het college uit te voeren en in het college de besluiten voor de financiering te nemen. Immers, anders ontstaat er ook concurrentie binnen het college tussen de voorzitters van de verschillende gebieden. Hij houdt dus vast aan het standpunt dat in beginsel de gedeputeerde geen voorzitter van de gebiedscommissie is.

De heer KUIPER merkt op dat op pagina 35 van deel II bij de grondaankopen onderaan staat dat een deel beschikbaar is in het ILG-budget en een ander deel komt beschikbaar via leningenconstructies met de Vereniging Natuurmonumenten. Dat is €305 miljoen en het overleg over deze constructie loopt nog, maar het zou logisch zijn wanneer LNV de provincies mandateert over de uitvoering van deze subsidieregeling. Wordt dat per 1 juni 2007 in een ruimer verband opgezet?

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt bevestigend. Dat is precies wat zij in eerste termijn heeft uitgelegd.

De heer SMIT heeft gezegd dat de invulling van dit verdere verhaal zal moeten zijn het streven naar een klimaatbestendig buitengebied. Dat is iets anders dan per project aan te geven wat de gevolgen zijn voor duurzaamheid. Daarbij hoort dat heel expliciet de vraag wordt beantwoord of de autonome ontwikkelingen in de landbouw daarmee wel of niet strijdig zijn. Daar wil hij nog graag antwoord op.

De heer LANTING merkt op dat de vragen zijn beantwoord. Hij stemt in met vier beslispunten en is daar positief over, maar over het vijfde punt had hij de opmerking gemaakt dat er halverwege het jaar een discussie zou plaatsvinden in deze commissie en dat één keer per jaar op basis van een rapportage zaken zouden kunnen worden bijgesteld. Als er voor zeven jaar geld wordt ontvangen, dan is het goed om één keer per jaar te kijken of de doelen worden gehaald, of dat er nog een klein beetje links of rechts moet worden gekoerst. Dan moet dat worden vastgesteld. De gedeputeerde heeft er wel iets over gezegd, maar het is hem niet precies duidelijk wat dan precies de status is. Is er een toezegging gedaan dat dit één keer per jaar wordt behandeld?

De heer WIERINGA kan er vanwege de tijdsdruk mee akkoord gaan dat zijn vragen die hij in eerste termijn heeft gesteld, schriftelijk worden beantwoord.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat het college zeer gedreven is om deze provincie de beste provincie te maken om te wonen en te werken. Het college werkt zo meteen op basis van de gisteren door de Eerste Kamer ingestelde nieuwe Wet voor de Inrichting van het Landelijk Gebied (WILG) en bij de behandeling in de Tweede Kamer van de WILG heeft de kamer unaniem het gebied centraal gesteld. Dat betekent dat er niet alleen kan worden gekozen voor samenwerking met partners in het gebied, maar dat het zelfs een uitgangspunt is. Dat moet dus gewoon en als de provincie achterover leunt en denkt dat het gebied wel ergens mee komt, dan komt er niets, zo heeft zij de afgelopen zes jaar wel ervaren. Zij heeft ervaring met gebiedscommissies zoals deze er nu uitzien en als de commissie wil dat het college wordt afgerekend op voortgang en doorzettingsvermogen in het bereiken van deze doelen, dan geeft zij de commissie het advies het te laten bestaan zoals het nu bestaat, want de gedeputeerde is de afgelopen zes jaar voorzitter van de gebieden geweest. In de visitatiecommissie van de heer De Graaf heeft de provincie zeer gescoord op de manier waarop hier plattelandsbeleid vorm wordt gegeven. Er moet ook rekening mee worden gehouden dat er geen beleid wordt gemaakt in deze commissies, maar dat er wordt gezorgd dat er goede resultaten worden beoogd. Dat toetst zij niet zelf, maar dat gaat voor het bereiken van de doelen ter toetsing naar de DLG en er komt een onafhankelijke projectbeoordelingscommissie. Spreekster ziet dit probleem dan ook niet. De clubjes daaronder die in die gebieden bestaan houden gewoon onafhankelijke voorzitters, want dat is voor een gedeputeerde niet te behappen. Spreekster merkt op dat er in deze commissie een paar jaar geleden stevig is ingezet op ontschotten en ontpotten en dat is gelukt. Er is één reserve voor het vitaal platteland en wat er toen gebeurde was dat er wel op kon worden bezuinigd omdat het zoveel was. Dat gevoel krijgt spreekster nu bij de organisatie van het provinciaal gebiedenbeleid, want dat gebeurt al zes jaar tiptop, maar nu het opnieuw wordt beschreven en hetzelfde wordt gecontinueerd, moet het ineens anders. Spreekster geeft het advies om dat niet te doen, maar zij heeft wel gezegd dat de staten jaarlijks in staat zijn om dingen te veranderen. Er speelt ook nog een organisatieontwikkelingstraject onder leiding van gedeputeerde Klip en wellicht gaat er in de provinciale organisatie wel het een en ander veranderen. Dan zal de organisatie van het gebiedenbeleid een andere en misschien wel een betere verankerde plek moeten krijgen. Alle provincies gaan het nu zelf doen en de gedeputeerden gaan de gebieden aansturen, dus zij is er niet voor om dat in Drenthe ter discussie te stellen terwijl deze provincie er juist goede ervaringen mee heeft. Ten aanzien van de relatie tussen de Kaderrichtlijn Water en de hoogste ambitie, merkt zij op dat zij die bedragen nog niet kent. In de koepelnotitie die integraal wordt meegenomen is afgesproken dat de prestaties nooit verder kunnen gaan dan de budgetten en wellicht is de heer Smidt daarmee gerustgesteld.

De heer SMIDT wijst erop dat er wel een verschil is tussen prestaties en budgetten en doelstellingen, want hier wordt gesproken om de hoogste doelstellingen voor natuur te realiseren, waarvan de Zomernota waarschuwt dat het niet kan omdat het teveel kost.

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de discussie daarover nog wordt gevoerd, want in januari 2007 zal er integraal over dat hele watercluster in de staten worden gesproken.

De heer SMIDT geeft aan dat dit ook betekent dat die lijn dan moet worden gevolgd die in de bespreking van de Zomernota wordt gevonden .

Mevrouw EDELENBOSCH antwoordt dat de staten het beleid wel blijven bepalen, want dat maakt het college niet uit in die gebieden. Zij zorgt er alleen voor dat het ook nog resultaat geeft. De heer Smit probeert als hij een vinger krijgt onmiddellijk de hele hand te nemen. De heer Hornstra had namelijk de term klimaatbestendig buitengebied al gebruikt en daar heeft spreker ja op gezegd, maar de heer Smit vraagt of nu ook de discussie wordt gevoerd over de autonome ontwikkeling van de landbouw. Dat wil spreekster nu niet meteen doen, want straks als er beheerplannen worden gemaakt voor Natura 2000 en er doelen worden vastgesteld voor de Kaderrichtlijn Water, dan wordt er over alle activiteiten in Drenthe gesproken. De heer Lanting gaf zichzelf al antwoord toen hij even doorging, want spreekster heeft toegezegd dat de commissie in maart van ieder jaar een rapportage zal krijgen, Die rapportage wordt ook doorgestuurd naar de minister en de Tweede Kamer.

De VOORZITTER concludeert dat dit stuk als B-stuk in de statenvergadering van 20 december 2006 zal worden behandeld, aangezien het CDA voornemens is om een motie in te dienen.

11. Statenstuk 2006-264; Vaststelling tweede wijzigingstranche Provinciale omgevingsverordening Drenthe

De heer VOS spreekt op persoonlijke titel op dit agendapunt. Hij heeft het rapport van Alterra ingezien dat uitsluitend over water gaat. In het overleg van de provincie met de waterschappen is het zo dat het beheer van grondwater wordt overgedragen aan de waterschappen. Spreker heeft beroepsmatig 30 jaar ervaring met de waterschappen en de gevolgen zijn dat de waterschappen zich twintig jaar lang niet aan die taken hebben gehouden. Het doel van die brief is eigenlijk ook om na te gaan hoeveel water er op het grondwater wordt afgevoerd. Iedereen in deze zaal weet dat dit in de winter gebeurt vanaf oktober tot en met april en vanaf april tot en met oktober wordt er gewoon IJsselmeerwater ingevoerd. Zo simpel is de taak als iemand weet hoe eigen bestekken en waterpeilen worden berekend. Dat heeft spreker meer dan dertig jaar gedaan en dan is het niet zo moeilijk om dit te vinden. Alterra heeft het uitgerekend voor het Schoonebekerdiep en daarbij komt Alterra op 50 procent maximale afvoer of verdroging van het veengebied. De veengebieden zijn qua waterstand het laagst, dus die hogere gronden worden drooggetrokken. Daardoor treedt in Drenthe de verdroging op, dus in alle beken in deze provincie. Indien die hoge gronden erbij worden genomen komt spreker uit op 75 procent en 25 procent erbij met de lagere gebieden. De doelstelling van zijn inspraakreactie is om de vraag te stellen waarom het verblijfswater wordt afgevoerd. Weet de commissie wel hoe oud dit is? Rondom Assen is het verblijfswater 50 jaar oud, maar rondom Assen is het honderd jaar oud, dus als de waterschappen geen grondwater of regenwater meer in het maaiveld willen hebben, wat zij in de plannen hebben staan, dan wordt er nu al twintig jaar tekort gekomen en uiteindelijk is er een tekort van 120 jaar en dan is er geen drinkwater meer. Dat is zijn doelstelling en de commissie heeft het zojuist over allerlei projecten gehad en die projecten kunnen dienen om het grondwater weer op peil te krijgen, maar er is wel twintig jaar achterstand en dat is zijn conclusie. Zijn vraag aan de provincie is waarom er zulke diepe sloten en beken worden getrokken in historische gebieden, zoals keileengebieden? In de zomer is dan vaak te zien dat deze droog staan. Gevolgen zijn dat het grondwater niet meer bereikt wordt en het typische is dan dat dit gewoon te meten is en dat heeft spreker 30 jaar lang gedaan. Zijn vraag aan de provincie is nu waarom de provincie zoiets simpels niet heeft ontdekt. In de krant heeft eens gestaan dat Drenthe al tien jaar te droog is en aangezien er bij de provincie mensen met kennis zitten, vraagt hij zich af waarom de provincie dit niet heeft zien aankomen

De heer HAIKENS heeft alle waardering voor de deskundigheid van de heer Vos, maar het gaat hier toch om een beleidsstuk dat een technische inhoudelijkheid heeft en niet gaat over de uitwerking op het grondwaterpeil. Daar zal in januari 2007 met de inbreng van de heer Vos ongetwijfeld aandacht aan worden besteed, want de heer Vos heeft wel een punt waar deze provincie zich nader op moet beraden.

Spreker heeft zich afgevraagd waarom in de praktijk van waterbeheersing en regelgeving met een gelijk soort werkzaamheden de ene provincie met een minimum aan regelgeving kan volstaan, terwijl dat bij een andere provincie niet het geval is. Groningen heeft zeker geen andere verantwoordelijkheid bij waterbeheersing dan Drenthe en zeker gezien de Groningse verantwoordelijkheid in het kader van de zeewering is dat niet zo eenvoudig. In dit stuk constateert hij dat de regelgeving in Groningen op een heel andere wijze wordt ingevuld dan in Drenthe en Overijssel. Kan er geen discussie op gang worden gebracht om met minder regels toch die goede doelen vast te leggen in de verordening en aan die regels te voldoen.? Hij roept de gedeputeerde op om de gegevens van Groningen maar ook die van Overijssel voor te leggen en mogelijk in uitvoering te brengen. Het valt hem namelijk op dat in diezelfde verantwoordelijkheid bij Groningen heel vaak de terminologie voorkomt dat dit in Groningen niet van toepassing is en dat het niet in Groningen geldt. Bij het lezen hiervan sprak het hem wel aan dat kennelijk met een minimum aan regelgeving het toch in de praktijk kan worden geregeld.

De heer SLAGTER sluit zich aan bij de heer Haikens.

Mevrouw KLIP antwoordt dat er in het verleden dingen zijn gedaan met betrekking tot waterafvoer, waarvan zij nu zegt dat het zonde is voor de hogere gebieden en voor de beekdalen, maar dat is nu juist de reden dat er al een aantal jaren op basis van afspraken met het Rijk wordt geprobeerd om de verdroging tegen te gaan. Mevrouw Edelenbosch en spreekster hebben vorige week de Taskforce Verdroging op bezoek gehad die namens de minister alle provincies afreist om te kijken of die verdroging beter kan worden aangepakt. Ook in deze commissie is daar regelmatig over gesproken. Het college is daar dus heel actief mee bezig en er zijn dan ook zeven topgebieden aangewezen, waar alle aandacht op zal worden gericht. De aandacht was tot nu toe namelijk wat versnipperd over de hele provincie en in die gebieden zal ruim € 34 miljoen omgaan, waarvan de helft afkomstig is van het Rijk. Dat er iets gebeuren moet, dat er iets met die beekdalen moet gebeuren en dat die hoge gronden wat meer vernat moeten worden waar het ook de functie natuur zal krijgen, is iets waar het college momenteel dus mee bezig is. Ten aanzien van de vraag over het verschil in regelgeving tussen Groningen en Drenthe begint zij met te zeggen dat de staten al in een eerder stadium hebben besloten om de grondwatertaken over te dragen aan de waterschappen en uitsluitend via de wijziging van de provinciale omgevingsverordening wordt dit bekrachtigd. Het verschil zit hem in het feit dat er verschillende provincies zijn. De heer Haikens constateert terecht dat Groningen een zeewering heeft, die deze provincie niet heeft. Wat er wel is, is een enorme hoeveelheid grondwateronttrekkingen, in tegenstelling tot Groningen. Bovendien heeft Drenthe een grote hoeveelheid gevarieerde natuurgebieden, waarvoor heel specifieke regels zijn opgesteld ten aanzien van de onttrekkingen. Er is uitvoerig ambtelijk en bestuurlijk contact geweest over deze afspraken en na het ontvangen van de brieven van de beide noordelijke waterschappen is er ook bestuurlijk contact geweest met de dijkgraven. Zij zijn beide akkoord gegaan met de verordening zoals die nu voorligt en vanuit de Drentse optiek, handelend met vier waterschappen, is het goed indien de verordening voor het gehele Drentse grondgebied hetzelfde eruit ziet. Ten aanzien van de oproep van de heer Haikens om te kijken of er niet kan worden vereenvoudigd voor wat betreft de regelgeving met betrekking tot grondwateronttrekkingen, merkt zij op dat zij het ermee eens is dat de overheid zo min mogelijk regelgeving moet hebben. De heer Haikens wordt wat dat betreft op zijn wenken bediend want in 2008 treedt de Waterwet in werking en er komt dan een algemene maatregel van bestuur onder het Waterbesluit te liggen. Daarin is niet alleen de delegatie van de grondwatertaken naar de waterschappen formeel geregeld, maar bovendien staat daarin precies beschreven wat nu nog in de eigen Drentse verordening staat, zodat dit voor heel Nederland hetzelfde is. Voor dat ene jaar hoeft deze provincie een dergelijke exercitie niet te ondernemen. Mocht door welke problemen in Den Haag dan ook de invoering van de Waterwet worden uitgesteld, dan heeft de commissie in het stuk gezien dat wordt voorgesteld om te evalueren en te kijken of het verschil in verordeningen problemen oplevert en als dat zo is dan zal daar zeker iets aan worden gedaan. In de Beleidsbrief staat verder iets over de inbreng van de waterschappen. Dat is een weinig zorgvuldig geformuleerde zin en spreker vindt het prettig om in deze commissie te zeggen dat dit geen recht doet aan de uitstekende samenwerking die de provincie met de twee noordelijke waterschappen heeft.

10. Brief van juli 2006, kenmerk Dp-2006-764 van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit; Aanbieding LNV-Visie Paard & Landschap- met onderbouwing

De heer HORNSTRA doet een ordevoorstel. In de volgende commissievergadering wordt hopelijk een Nota Landschap aan de orde gesteld van de hand van spreker en de heer Smidt en hij stelt voor om dat wat de ALD in dit kader naar voren brengt bij dat agendapunt te betrekken, want dit past er erg goed in. Het gaat namelijk over de vraag of de gemeente of de provincie de regie heeft en hoe de verhoudingen tussen die twee liggen. Juist daar wil de commissie een discussie voeren en kijken hoe de landschappelijke kwaliteit zo groot mogelijk gemaakt kan worden. Dat past voor zijn gevoel heel goed in het geheel dat dan aan de orde wordt gesteld.

De heer WIJBENGA onderstreept het pleidooi van de heer Hornstra. Nadat hij het stuk van de ALD heeft gelezen denkt hij dat dit stuk in een bredere context moet worden behandeld. Voordat hij het weet wordt er alleen over paardenbakken gesproken, terwijl hij een veel bredere benadering voorstaat.

De VOORZITTER merkt op dat dit stuk dan de verdiende aandacht krijgt op 17 januari 2007, wanneer dit tegelijkertijd wordt behandeld met het voorstel van de heren Smidt en Hornstra.

De heer HAIKENS heeft hier geen probleem mee, maar de heer Lanting schrijft in zijn begeleidende nota dat hij graag een adviesbeleid wil ontwikkelen en hij vraagt zich af of het wellicht zinvol is om dan van de ALD op 17 januari 2007 het uitgewerkte advies te krijgen, zodat de commissie dat advies mee kan nemen in de discussie. Spreker denkt namelijk dat de LNV-Visie Paard & Landschap weinig toevoegt aan de discussie over de Nota Landschap. Vandaar dat hij de suggestie doet aan de ALD om het stuk, voorzien van een advies van de ALD, op 17 januari 2007 te presenteren. Indien dat mogelijkheden biedt kunnen die gelijk in die discussie worden meegenomen.

De VOORZITTER concludeert dat de heer Haikens het voorstel van de heer Hornstra ondersteunt en de ALD adviseert om de commissie nog breder te informeren.

De heer LANTING wijst erop dat hij dit heeft geschreven naar aanleiding van die nota en dat hij ziet dat het aantal paarden en bakken toeneemt in Drenthe. Dat gebeurt op een manier die niet altijd even passend is en daar wil hij zo snel mogelijk iets aan laten doen en daar een goed advies over geven. Als deze discussie dan weer heel erg lang duurt, dan wil hij dat niet. Indien de commissie denkt dat dit sneller gaat, heeft spreker daar geen problemen mee.

De heer WIJBENGA antwoordt dat de volgende commissievergadering 17 januari 2007 is. De heer Lanting verwacht toch niet dat er in december nog allerlei paardenbakken worden aangelegd?

De VOORZITTER concludeert dat de heer Lanting zich kan vinden in het voorstel dit stuk in de volgende commissievergadering te behandelen.

12. Statenstuk 2006-260; Benoeming leden Adviescommissie voor de Fysieke Leefomgeving Drenthe (AFLO)

De VOORZITTER merkt op dat er een gewijzigd ontwerpbesluit voorligt. In plaats van de heer Stokking is het voorstel om de heer R.M. Hoffman te benoemen als vertegenwoordiger van het Ministerie van VROM.

De heer LANTING merkt op dat er altijd al een adviescommissie voor het landelijk gebied was. Hij was niet altijd onder de indruk van de discussies die daar werden gevoerd. Op de lijst van namen prijkt ook de naam van de directeur van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD). Hij vindt dat iemand die in een waterschap zit zichzelf niet moet controleren. Moet het een directeur van een provinciale organisatie wel worden aangedaan om in een dergelijke commissie plaats te laten nemen? Spreker is daar geen voorstander van.

Mevrouw KLIP merkt op dat de WMD geen provinciale organisatie is. De provincie is wel aandeelhouder van de WMD. Verder heeft zij hier niets aan toe te voegen.

De VOORZITTER concludeert dat dit stuk als een A-stuk kan worden behandeld in de statenvergadering. De ALD-fractie krijgt daarbij de gelegenheid om een stemverklaring af te leggen.

(De voorzitter schorst de vergadering)

13. Statenstuk 2006-267; Overdracht N34

De heer SLAGTER merkt in de praktijk dat er bij het college weinig twijfel is over de goedkeuring van de staten van dit stuk, want volgens hem zijn er al bomen gekapt. Dat doet hem denken aan zijn tijd in de gemeenteraad toen de aanschaf van een zandauto moest worden goedgekeurd, terwijl die auto al lang rondreed.

De heer SMIDT doet het denken aan dienstauto's voor gedeputeerden.

De heer SLAGTER merkt op dat dit voor zijn tijd was. Hij heeft geen moeite met de motivatie van dit voorstel, want als er moet worden gewacht tot 2030 totdat er iets aan die weg mag worden gedaan door de provincie of door het Rijk, dan kan hij alleen maar voor dit voorstel zijn. Over de financiën heeft hij nog wel wat opmerkingen en tevens wil hij iets opmerken over de toekomst. Het is een heel goed besluit om die afkoopsom in de reserve voor algemene doelen te storten, zodat het een regulier onderdeel van de begroting gaat worden. Hij had graag gezien dat dit ook met de rest was gebeurd, maar daar is een bestedingsverplichting aan gekoppeld en dus gaan die de voorzieningen in. Het zijn echter zulke enorme bedragen dat die eigenlijk regulier in de begroting moeten worden opgenomen. Het specifieke punt van het tekort dat in de financiering zit, betreft de verbeteringswerken die moeten gebeuren tussen Ees en de grens van beide provincies. Dat duurt nog wel een paar jaar, maar het bedrag van €5 miljoen is heel vaak ingevuld. Er wordt verwezen naar derden, zoals gemeenten en de Brede Doeluitkering (BDU), maar als spreker het woord BDU hoort dan denkt hij niet dat daar heel veel is weg te halen. Hij is dus benieuwd hoe het college daar tegenaan kijkt. Een ander punt waarover is gesproken is het BTW-regime en hij is benieuwd wat de uitkomst van de discussie daarover is. Hij denkt wel dat het goed is dat er duidelijkheid over is voordat er wordt begonnen. Over de toekomst merkt hij op dat de discussie over verdubbeling van de N34 in de toekomst wel terug zal komen. Met het stuk over de Hondsrug moet heel voorzichtig worden omgesprongen en er moet eerst dan ook maar eens worden gekeken wat deze verbetering op gaat brengen. Deze provincie dient zich beter te richten op intensivering van het openbaar vervoer om dat knelpunt op te lossen. Een ander punt is het deel van de A37 vanaf Holsloot naar Hardenberg-Coevorden. In de netwerkanalyse kwam naar voren dat dit ruimtelijk-economisch één gebied is en als dit wordt ontwikkeld dan moet er in de toekomst zeker geen blokkade in de doorstroming van het verkeer komen. Hoe kijkt het college hier tegenaan? Indien de provincie voor dit gebied plannen heeft die een periode van twintig jaar bestrijken dan zal hier op dit moment over nagedacht moeten worden.

De heer JANSSEN gaat akkoord met de overname van de N34 zoals die is aangegeven in het statenstuk. Het CDA is blij met het veilig maken van deze weg en het ernaar voren halen hiervan, in plaats van dit pas in 2030 te realiseren. Hij vraagt zich ook af of de maatregelen wel echt leiden tot het veilig ma-

ken van deze weg, gezien de eenzijdige ongevallen die zich nu nog voordoen op gedeelten die al veilig zijn gemaakt. Dat vraagt ook van het college de bereidheid om een diepgaand onderzoek in te stellen naar de oorzaken van de eenzijdige ongevallen die er hebben plaatsgevonden, zodat de maatregelen die nodig zijn om het echt veilig te maken, goed onderbouwd kunnen worden met de uitkomst van dat onderzoek. Ook heeft hij zorgen bij de financiering en hij hoort graag van de gedeputeerde hoe zeker het is dat de gemeenten en de BDU dit tekort aanvullen. Door de aanpassing van deze weg zal er veel verkeershinder ontstaan en het onderliggende weggennet zal sterk worden belast, met alle gevolgen van dien. Niet alleen de Drentse inwoners maar ook bezoekers zullen er veel last van hebben en zelfs het bedrijfsleven en de toeristische sector. Hij draagt de gedeputeerde op om te zorgen voor een goede en duidelijke aanwijzing van alternatieve routes, zoveel mogelijk aanduidingen van te bereiken plaatsen, als wel de bereikbaarheid van diverse bedrijven en toeristische attracties, zodat mensen niet voor verrassingen komen te staan dat zij vlak voor een wegomleiding nog 30 kilometer moeten omrijden om bij een camping te komen, terwijl indien dit tien kilometer eerder was aangegeven mensen rechtstreeks naar hun bestemming hadden kunnen rijden. Vroegtijdige en duidelijk informatie voorkomt veel ongerief en zal mogelijk de schade die diverse bedrijven door deze wegaanpassing zullen lijden, voorkomen. Naast het aanbrengen van een duidelijke wegomleiding is het noodzakelijk om vroegtijdig mensen te informeren door informatieverstrekking en bijeenkomsten voor de lokale bevolking en het bedrijfsleven en dit ook middels advertenties en folders bekend te maken. Ook op de website van de provincie moet duidelijke informatie staan.

De heer BOSSINA merkt op dat de winst die geboekt wordt bij de overname door de N34 inhoudt dat al volgend jaar kan worden begonnen met maatregelen die de verkeersveiligheid vergroten. Het Rijk zou dit project pas na 2030 in de begroting willen meenemen. Voor Den Haag is de N34 geen prioriteit, maar voor de VVD-fractie wel. Dankzij het door hem gesteunde beleid in het verleden zoals dat nu op de N34 wordt losgelaten, is Drenthe veiliger geworden, want daar heeft hij afgelopen half jaar nog cijfers over gehad. Doorgaan op die weg lijkt hem het beste. Kiezen voor de overname van de N34 is kiezen voor veiligheid nu, maar niet alleen voor veiligheid want het geeft de provincie ook een instrument in handen om het openbaar vervoer tussen Emmen en Groningen beter te regelen en overname betekent ook dat achterstallig onderhoud aan de weg op korte termijn kan worden weggewerkt met een volledige vergoeding door het Rijk. Op de rol staan nu noodzakelijke verkeersmaatregelen, zoals de uitvoering van ongelijkvloerse kruisingen bij Gieten, Gasselte en Borger en daarbij wordt de weg tot aan de grens met Overijssel verbreed. Dit beleid moet ook gestalte krijgen bij de huidige gelijkvloerse kruisingen Exloo-Odoorn en Emmen-Noord. Welk jaartal heeft het college daarvoor in gedachten? Verder hecht de VVD aan een nieuw element in de plannen, namelijk verdubbeling van de N34 tussen Holsloot en Coevorden. De PvdA hintte daar ook al op. Zijn fractie denkt dat daardoor een extra impuls kan worden gegeven aan de economische ontwikkeling van Zuidoost-Drenthe. In de netwerkanalyse Zuid-Drenthe wordt vastgesteld dat de capaciteit van de N34 tussen Holsloot en Coevorden tekort gaat schieten. De bereikbaarheid van het bedrijventerrein in Coevorden per spoor kan weliswaar wat vrachtvervoer op de N34 verminderen, maar zal ook weer vrachtverkeer aantrekken wegens het regionaal opslagcentrum Coevorden. Nu inzetten op verdubbeling van dit wegvak kan problemen in de toekomst voorkomen en deze regio niet belemmeren in zijn ambities op economisch vlak. Juist dit gebied heeft zich altijd mogen verheugen in de warme belangstelling van deze staten en spreker kan zich voorstellen dat andere commissieleden in dezelfde richting denken als de VVD. Hij verzoekt het college dan ook om op termijn hiervoor de nodige plannen te ontwerpen en de financiering te regelen.

De heer KUIPER heeft in een eerdere commissievergadering aan de orde gesteld om op een andere manier met de N34 bezig te zijn, maar dat is toen afgeschoten. Die ongelijkvloerse kruisingen vormen een verbetering en beveiliging van het oversteken van deze weg. Over de financiën die daarvoor nodig zijn, zijn opmerkingen gemaakt en die kan spreker onderschrijven. Wat de heer Janssen naar voren bracht zijn de eenzijdige ongevallen op de weg en het betreft dan vooral het schieten van een auto van de ene naar de andere kant, waardoor frontale botsingen ontstaan. Er is in Nederland nu een weg gerealiseerd zoals die tussen Bentheim en Munster bestaat en dat is de N50 tussen Hattem en Kampen. Dat

is een weg van drie sporen die afwisselende mogelijkheid geeft om in te halen en dat zou een heel goede variant zijn voor de vierspoorse weg die bij Holsloot wordt voorgesteld door de VVD. Het is veel beter te realiseren op een bestaand traject, er is minder breedte voor nodig, de snelheid gaat omhoog, de capaciteit van 15.000 auto's gaat dan naar 22.000 en het is bovendien een stuk veiliger. Dat wil spreker nog eens onder de aandacht brengen bij de gedeputeerde. Gisteren heeft spreker een werkbezoek gebracht aan het college van burgemeester en wethouders van Coevorden en deze kwam met een interessante gedachte om de N34 die nog langs Coevorden loopt te betrekken in een zodanige inrichting dat daarmee de EHS op een goede manier wordt gespaard. Spreker doet het verzoek om daarnaar te luisteren, want dit zijn interessante gedachten die zo kunnen worden meegenomen. Het geeft bovendien verbetering voor de doorstroming en de bereikbaarheid van Coevorden. Het is een tracéverlegging die ook kansen biedt voor de ecologische structuur daar, zodat sprake is van een win-win-situatie.

De heer BAAS gaat akkoord met het overdragen van de weg aan de provincie, al was het alleen maar omdat een aantal dingen dan veel sneller kunnen dan dat de weg onder rijksbeheer zou blijven. Hij heeft wel wat gefilosofeerd over de N34, want het is een wat andere weg dan de N381, in ieder geval als het gaat om het verkeersbeeld. Het is eigenlijk een 100 kilometerweg waar in de praktijk nooit 100 kilometer per uur kan worden gereden. Dat is kort samengevat zijn conclusie over de N34. Dat heeft nu mede te maken met ongelijkvloerse kruisingen, maar ook met het feit dat 's zomers het toeristische aanbod er is, met veel caravans en vrachtverkeer. Het is een drukke weg en hij vraagt zich dan ook af wat de prognose is met betrekking tot de verkeersintensiteit op die weg. Hij is niet op voorhand geneigd om te zeggen dat dit probleem sneller is opgelost door er een vierbaansweg van te maken, want daarmee moet worden uitgekeken. Het is namelijk beter om te zorgen voor goed openbaar vervoer en betere busverbindingen. Het gaat echter wel over Groningen en Emmen en dat zijn de twee grootste industriële centra van Noord-Nederland en er ligt nu toch een redelijk schamele tweebaansweg tussen. Nu ligt er tussen Zwolle en Kampen een stuk van de N50 en dat is net afgekomen in een driebaansversie. Hij zegt niet dat het hele stuk tussen Groningen en Emmen zo moet worden uitgevoerd, maar het is soms heerlijk om even een klein stukje vijf vrachtwagens voorbij te gaan en dan door te kunnen rijden. Zo kan er op de N34 zo nu en dan ook een klein stukje driebaans worden gemaakt. Om er nu een tweebaans weg van te maken met een prachtige groene middenstreep is een oplossing, maar het hangt er ook even vanaf wat de prognoses zijn voor de toekomst. Misschien kan het dan ook een onsje meer, door delen van de weg als driebaans uit te voeren.

De heer LANTING vindt een vierbaans uitvoering van de N34 ideaal. Komt door de overname van de weg de vierbaansuitvoering dichterbij? Hopelijk kan daar dan wat geld mee worden bespaard doordat de provincie er geld van het Rijk bij krijgt.

De heer WIERINGA merkt op dat op pagina 3 van de verwijsbrief wordt vermeld dat voor het traject van Ees tot aan de grens 66,67 procent van de werkelijke kosten wordt vergoed. Op welke gronden gaat het college akkoord dat deze kosten niet honderd procent worden vergoed? Tot op heden is het namelijk nog steeds een rijksweg en dan zijn de te maken kosten honderd procent voor het Rijk. Op pagina 3 van de toelichting wordt geconcludeerd dat over het eindbeeld van de N34 een gemeenschappelijk beeld bestaat, namelijk een enkelbaansweg-autoweg met ongelijkvloerse kruisingen. Zoals iedereen kan vaststellen groeit het autoverkeer op de N34 sterk. Er moet rekening mee worden gehouden dat de N34 in de toekomst verdubbeld moet worden. De heer Lanting had dit ook in zijn hoofd. De N34 staat in de top 10 van dodenwegen. Op welke manier gaat het college de mogelijkheid openhouden om de N34 eventueel te verdubbelen voor de veiligheid en bereikbaarheid?

De heer SWIERSTRA antwoordt dat het klopt dat het college brede steun verwachtte voor de overdracht van deze weg en die verwachting is ook uitgekomen. Daar hebben die gekapte bomen echter niets mee te maken, want daar waar rond de N34 bomen zijn gekapt, betreft het de werken van rijkswaterstaat waarover al definitieve afspraken waren gemaakt. Het kappen is ook nog door rijkswaterstaat gebeurd, zodat daarmee nog niet wordt vooruitgelopen op besluitvorming over de overdracht van de

N34 door de staten. Met de overname van de weg kan een groot aantal verkeersveiligheidsmaatregelen naar voren worden gehaald en bestaat er ook de mogelijkheid om in eigen beheer in combinatie met het onderlinge wegennet en het openbaar vervoer tot een efficiëntere inrichting van die weg te kunnen komen. Dat is ook de belangrijkste reden geweest waarom het college al jarenlang pleit voor overname van die weg. Dat heeft veel moeite gekost en al onder Tineke Netelenbos zijn de eerste stappen in die richting gezet. Dat is al jaren gelden en dan heeft het vervolgens heel lang geduurd voordat ook rijkswaterstaat zover was dat die weg kon worden overgedragen en tegelijkertijd allerlei andere mogelijke problemen konden worden opgelost. Het college is erin geslaagd in combinatie met de verplichting om ervoor te zorgen dat ook Overijssel en Groningen mee ging met de N46. Dat compliceert dan de projecten, maar het onderstreept wel hoezeer het belang is aangetoond, nu ook Overijssel en Groningen hieraan meewerken. Dat belang is voor het grootste gedeelte voor honderd procent verzilverd. Het reguliere beheer en onderhoud van de weg wordt namelijk volledig vergoed en de aanleg van de veiligheidsmaatregelen tot aan Ees worden volledig vergoed. Die zaten namelijk al in de afspraken die de provincie midden jaren negentig met het Rijk heeft gemaakt en die uiteindelijk ook in de slipstream van het Langman-akkoord zijn gefinancierd. Dat zijn zogenaamde erkende bestuurlijke afspraken en daar kon het Rijk ook niet meer onderuit. Dat wordt dus voor de volle honderd procent gefinancierd en inmiddels worden die projecten aan de provincie overgedragen. Datgene wat de provincie nu al aan engineering voor het Rijk doet wordt gewoon op uurbasis voor honderd procent vergoed. Wat niet voor honderd procent wordt vergoed, zijn alle mogelijke verkeersveiligheidsmaatregelen in het zuidelijke deel die verder weg in de toekomst liggen. Dat zijn maatregelen die bij het Rijk een buitengewoon lage prioriteit hebben en naar verwachting ook houden, gelet op de functie van de weg. Ook als het een rijksweg zou blijven, zou het nog niet rechtvaardigen dat daar zwaar zou worden geïnvesteerd. Dat zou hooguit gebeuren over tientallen jaren in combinatie met groot onderhoud en wanneer er in de verkeersveiligheidscijfers zoveel druk zou zijn gekomen dat ook daar maatregelen moeten worden getroffen. Alsdan zou het Rijk ook bij de provincie en de gemeenten zijn gekomen om medefinanciering. Bij alle rijksprojecten wordt op dit moment door het Rijk om medefinanciering gevraagd van de regionale overheden en omgekeerd is ook vastgelegd in de Nota Mobiliteit dat het Rijk bereid is om daar waar er een samenhang is voor een deel mee te betalen in provinciale of gemeentelijke projecten. Die realiteit heeft de provincie ingezien en na veel onderhandelen is er uiteindelijk op 67 procent uitgekomen en dat is een resultaat dat echt goed genoemd kan worden, zeker als hij kijkt naar de verhouding van financieringen van de afgelopen jaren in verschillende vergelijkbare projecten. Wanneer er dan nog een aantal miljoenen tekort zijn, dan is de vraag of dat erg is. Dat is het op dit moment niet, omdat er bij de verdere uitwerking veel ruimte is om samen met de gemeenten tot een oplossing te komen. De provincie is ook niet precies gehouden aan een bepaald bestek om project A of B zus of zo uit te voeren, zodat de provincie dit in de verdere praktijk zo goed mogelijk gaat doen. Daarin zit voor een deel dus ruimte en op het moment dat de provincie het zelf doet kan het in de praktijk meestal goedkoper dan het Rijk het kan. Verder is het zo dat bij al die projecten ook een uitdrukkelijk gemeentelijk belang is. Daarom ligt het in de rede en is het ook de praktijk van afgelopen jaren dat gemeenten meefinancieren, al dan niet in combinatie met de BDU. Uit de BDU komt maar een klein beetje. De komende jaren zal de BDU wat groeien, dus er komt dus eerder iets meer dan iets minder ruimte. Verder is het een kwestie van prioriteitstelling binnen de BDU om daar toch een bijdrage aan te leveren, Het is dus niet zo dat die projecten volledig uit de BDU worden betaald, want het gaat altijd slechts om een deel en een ander deel zal moeten komen uit de cofinanciering van het Rijk en een stukje van de provincie, maar dat is een kwestie van opname in de volgende investeringsplanningen van de provincie. Spreker verwacht dat de volgende staten daar goed mee uit zullen kunnen komen. Dat betekent dat zo rond 2010 die projecten ook gereed zijn. Dan is de N34 op dat moment een stroomweg volgens het principe zoals dat is afgesproken in een convenant en recent in de rijksnota, waarin is afgesproken wat de functie van de weg is. Daarmee wordt het al een weg die er ongeveer zo uitziet als de N381 en op dat moment is bij de geschatte aantallen voertuigen een doorstroming mogelijk die in overeenstemming is met de functie tussen Assen en Groningen, dus een 100 kilometer autoweg. Moet er dan ook nog worden overwogen om het driebaans te maken? Spreker heeft daar ook menigmaal naar geïnformeerd en overleg over gehad met de eigen mensen. Zijn conclusie op dit moment is dat hij er niet te enthousiast over is. Hij is het namelijk met de

heer Slagter eens dat die weg een duidelijke relatie tot de Hondsrug moet houden. Als het gaat om de landschappelijke inpassing moet erg voorzichtig worden omgesprongen met verdere verbredingen van de weg en de upgrading. In datzelfde kader is al eerdere beredeneerd dat een belangrijk deel van de functie ook wordt vervuld door de combinatie van de N381 en de A28 aan de ene kant en aan de andere kant de route via Groningen en Stadskanaal, omdat ook daar inmiddels in is geïnvesteerd. Er moet dus erg voorzichtig worden omgesprongen met het denken in verdere upgrading. Voor het zuidelijke deel moet wellicht op termijn wel iets gebeuren en dat heeft de netwerkanalyse ook aangetoond. Hier zullen mogelijk na 2020 problemen ontstaan op grond van de verkeersintensiteit. Die mogelijkheid is dus erg afhankelijk van hoe de komende jaren het verkeer zich zal ontwikkelen en dat zal de provincie ook moeten ervaren. Het wordt dan ook erg interessant hoe het verkeer zich op de andere wegen ontwikkelt, hoe het zich verspreidt en wat bijvoorbeeld de functie zal worden van het openbaar vervoer. Belangrijk doel is om de as Groningen-Emmen voor openbaar vervoer een belangrijker functie te geven en daar wordt ook in geïnvesteerd. Het is ook te zien dat dit op het ogenblik erg toeneemt en dat zal ongetwijfeld zijn effect hebben op de drukte van die wegen. Hetzelfde geldt voor de uitkomst van de nog komende discussie voor het gebruik van spoorlijnen en dergelijke. Al die dingen hebben te maken met de eisen die aan de N34 worden gesteld. Op dit moment heeft het college gezegd dat er van de bestaande functie van de weg wordt uitgegaan en op het moment dat het nodig blijkt dat er een stap verder moet worden gegaan, dan hoeft dat niet op dit moment al uit worden gesproken. Overigens als het om economische redenen echt noodzakelijk mocht zijn, en spreker hoort die wens ook wel geuit worden in de omgeving van Coevorden, dan zou het zo kunnen zijn dat er ook andere financieringsbronnen zijn aan te boren, zoals bij de gemeenten. Voor een driebaansvariant, zo leert de ervaring, is nogal wat extra ruimte nodig en het zou wel eens kunnen zijn dat in dat geval met weinig meer naar een vierbaansvariant kan worden overgeschakeld, zij het dan dat het dan geen hoge snelwegvariant is, maar de variant zoals die tussen Drachten en Leeuwarden ligt. Op dat moment is het nog veiliger en mooier, maar het gaat dan wel om relatief hogere investeringen en de ervaringen met driebaans wegen worden niet overal even positief gewaardeerd. Hij is overigens erg benieuwd hoe die stukjes nu werken die overal in Nederland zijn aangelegd. Indien dat heel positief is, kan dat in het verdere proces altijd nog worden overwogen, want in principe zit die ruimte er wel in. Met betrekking tot de BTW gaat hij ervan uit dat dit wordt geregeld zoals dat is neergeschreven in het voorstel. Hij verwacht dat daar voor het statenbesluit duidelijkheid over is van de inspectie. De inspectie is echter zelfstandig, zodat spreker het niet helemaal kan garanderen, maar dat is wel de verwachting. Dan moet er de komende jaren nogal wat verbouwd worden en dat heeft de heer Janssen ook al eerder genoemd, want dat betekent hinder. Het zal ook aanmerkelijke hinder zijn want zolang de weg niet op de breedte is waarop hij wordt gebracht, moet die weg helemaal worden afgesloten. Dat moet op grond van ARBO-voorschriften, dus het kan gewoon niet anders. Dat gebeurt uiteraard zo efficiënt mogelijk en het zal zo kort mogelijk worden gehouden. Daar zal ook in de aanbesteding op worden gestuurd en ten aanzien van de omleidingen zal het college zijn uiterste best doen dit zo efficiënt mogelijk te doen, zowel voor het reguliere verkeer als voor het openbaar vervoer. Bewegwijzeringen en aanduidingen zijn daarvoor de juiste middelen en het is netjes indien dat ook voor ondernemers wordt geregeld, zodat verkeer de weg naar de bedrijven kan vinden. Hoe dat precies gebeurt weet hij nog niet, want het hangt er ook vanaf hoe de aanbesteding verder wordt geregeld. Het zou denkbaar zijn om dit soort zaken in een vorm van innovatieve aanbesteding te gieten, waarbij dit soort zaken dan door de aannemer worden uitgevoerd. Dat is een verhaal dat verder nog moet worden uitgewerkt en heeft nadrukkelijk zijn aandacht. De vraag is gesteld of de N34 straks echt veilig is. Dat is nooit 100 procent het geval, hoe goed de infrastructuur ook wordt ingericht. Het gedrag van mensen blijft namelijk bepalend. De ervaringen tot nu toe zijn door de bank genomen goed want de enquêtes van weggebruikers wijzen dat uit. De weggebruikers stellen de nieuwe weginrichting op prijs en de verwachtingen zijn wat dat betreft goed, vooral ook als het gaat om het terugdringen van bermongevallen. Toch zijn er ook recent nog weer ongevallen gebeurd tussen Gieten en de Punt. Dat is buitengewoon vervelend en het zal duidelijk zijn dat hij geen aansporing nodig heeft om onderzoek in te stellen naar de oorzaken van die ongevallen. De provincie doet dat permanent door ieder ongeval te analyseren en op dit moment loopt er een specifieke quick scan om te kijken hoe het precies op dit stuk zit en wat de rela-

tie van die ongevallen met het wegbeeld is. Aan de hand daarvan zal moeten worden besloten of nog aanvullende maatregelen nodig zijn.

De heer JANSSEN vraagt of hij inzage kan krijgen in de uitkomsten van de onderzoeken die er zijn geweest naar aanleiding van die eenzijdige ongevallen.

De heer SWIERSTRA antwoordt de commissie graag in kennis te stellen hoe het college er nu tegenaan kijkt. Hij denkt niet dat de commissie per ongeval een analyse wil hebben, want het gaat om het totaal. Spreker zegt toe, zodra er meer informatie over het totaal van ongevallen op de N34 is, dit aan de staten gezonden zal worden. De eerste indruk is dat het allemaal ongevallen zijn die puur aan gedrag zijn te wijten, zoals automobilisten die ondanks het inhaalverbod toch inhalen en dat vervolgens net redden, waardoor een andere automobilist zodanig schrikt dat hij van de weg raakt. Dit is dus bijna niet te voorkomen, tenzij de weg wordt verdubbeld. Dat is de afweging die er dan moet worden gemaakt. De landschappelijke inpassing en de faunamitigerende maatregelen zijn een integraal onderdeel van alles wat er aan die weg wordt gedaan. Ten aanzien van de vraag of er ergens in de zin van het tracé interessante alternatieven zijn, merkt hij op dat hij ze graag aangereikt ziet worden en dan zullen zij worden betrokken in de overwegingen. Dat stuk is de provincie op dit moment nog niet aan het asfalteren, dus dat kan nog worden bekeken.

TWEEDE TERMIJN

De heer SLAGTER is tevreden over de antwoorden van de gedeputeerde en is blij dat dingen zijn uitgesproken over de N34, namelijk dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met het terrein over de Hondsrug. Het tweede punt is het deel van Holsloot tot aan Hardenberg en dat de situatie aldaar wordt gemonitord en erover na wordt gedacht. Hij hoopt dat het effect zal worden bereikt wat de provincie wil bereiken.

De heer JANSSEN is blij dat de gedeputeerde toezegt dat aandacht wordt besteed aan de omleidingen en het aanduiden van toeristische bedrijven en andere attracties tijdens de werkzaamheden.

De heer BOSSINA is tevreden met het eerste deel van de N34 over de Hondsrug. De gekozen oplossing past daar goed in dit gebied en daar moet dan ook niet teveel aan worden gesleuteld door het te verbreden. Dat is dus prima. Hij blijft zitten met de constatering in de netwerkanalyse dat er op onbekende termijn een probleem zal ontstaan tussen Holsloot en Coevorden. Hij stelt voor om als dat probleem er is, ook een oplossing klaar te hebben liggen, evenals de financiën die daarmee gepaard gaan.

De heer KUIPER hoorde dat de gedeputeerde zei dat als er voor optimale veiligheid moet worden gezorgd, er verdubbeld zou moeten worden. Dat is nu precies wat spreker niet echt nodig vindt, want voor de veiligheid en de zorg om verkeer niet op de andere wegheft terecht te laten komen, kan er ook met drie stroken worden volstaan. Dat is een alternatief waarvan de ruimte er wel in zit, na bestudering van andere wegen waar wel voor die oplossing is gekozen. Zit dan de financiële ruimte erin, of zit alleen technisch die mogelijkheid erin? Indien nu wordt geconstateerd dat de fysieke ruimte er wel inzit en er niet hoeft te worden overgeschakeld naar een vierstrooks variant, want hij wil het Hondsrugtracé zoveel mogelijk laten zoals deze is, dan is met enige verbreding de driestrooksvariant heel goed mogelijk. Hij dringt erop aan om de wegverbindingen die al op die manier zijn ingericht, zoals tussen Bentheim en Munster, zo snel mogelijk goed te bestuderen.

De heer BAAS is tevreden met de beantwoording van de heer Swierstra, want hij heeft het over dezelfde behoedzaamheid als het gaat om het zonder meer verbreden van die weg. Hij is ook blij dat de gedeputeerde de mogelijkheid openlaat om nog eens creatief te kijken of, afhankelijk van de prognose voor de toekomst voor met name het stuk tussen Holsloot en de grens met Overijssel, een verbreding in

bescheidener vorm mogelijk is. Dat de gedeputeerde daar nu nog niets definitiefs over kan zeggen, vindt spreker terecht. Dat de mogelijkheid open wordt gehouden, vindt spreker wel goed.

De heer WIERINGA is het ermee eens dat een driebaansvariant naar verhouding niet echt veilig is en een vierbaansvariant wel. Wil de N34 echt veilig worden, dan zal er naar een vierbaansvariant moeten worden gewerkt. Dit wordt ook door wethouder Evenhuis van Emmen onderstreept en hij wijst op een brief van 16 juni 2006, waarin een zekere heer Kuier schrijft dat de heer Ter Beek destijds heeft verklaard dat het aantal voertuigen dat blijkens tellingen over de N34 ging, net onvoldoende was om de weg te verdubbelen. Dat was zeker tien jaar geleden. De weg moet voor de veiligheid en de bereikbaarheid dus worden verdubbeld.

De heer SWIERSTRA antwoordt dat er goed moet worden gemonitord hoe zaken zich ontwikkelen. Dat zal ook gebeuren en dat betekent dat er op tijd zal moeten worden begonnen met nadenken over een vervolg. Dat zal zeker gebeuren. In fysieke zin moet verbreding naar een driebaansvariant wel mogelijk zijn, want er staan geen woonwijken bovenop. Het betekent echter wel dat er toch een behoorlijk fysiek probleem is, want sloten moeten worden verlegd en viaducten zijn niet breed genoeg. Het is dus geen kleinigheid. Bij een driebaansvariant is er op enig moment de mogelijkheid om in te halen, maar op een gegeven moment moet er wel weer van strook worden gewisseld, dus er blijft altijd in fysieke zin een aantal conflictpunten aanwezig. Het mooiste zou zijn indien er dan wel afwisselend vaste rijbaanscheidingen zijn, maar die leveren ook wel weer een ander soort onveiligheid op omdat alle auto's dan in een soort van trein achter elkaar aanrijden. Zo spelen er talloze zaken een rol bij en persoonlijk is spreker geen principieel tegenstander van een driebaansvariant. In het buitenland heeft hij er ook al wel goede ervaringen mee gehad. Toch moet de commissie zich realiseren dat er in Drente een ander soort wegennet is met meer aansluitingen die zich dicht bij elkaar bevinden en waar de druk groter is. Als er dan toch een stap verder moet worden gegaan en er moet dan toch een stuk worden verbreed, dan moet toch worden overwogen om er twee keer twee van te maken, want die variant is per definitie veiliger dan één keer een driebaansweg. De driebaansvarianten zijn ook beschouwd in het kader van de verbreding van de N33 en ook daar was de conclusie dat dit geen zoden aan de dijk zou zetten en ook in financiële zin niet.

De heer KUIPER heeft slechts gevraagd om een onderzoek naar de mogelijkheid van een driebaansweg en het resultaat daarvan zo snel mogelijk te betrekken bij de inrichting van de weg.

De VOORZITTER antwoordt dat meer opmerkingen in die richting zijn gemaakt en daar zal niet aan voorbij worden gegaan.

14. Sluiting

De VOORZITTER wijst erop dat een tijd geleden de personeelsbezetting op de griffie alleen uit dames bestond. Op zich is daar niks mis mee en velen vinden dat zeer plezierig. Het was echter goed dat bij de griffie ook een man kwam te werken en dat was Jelmer Pijlman. Jelmer is een zeer toegankelijk mens die open staat voor allerlei vragen en wat hij niet weet zoekt hij zo snel mogelijk op. Toen spreker voorzitter werd van deze commissie verwachtte hij een plezierige, doch korte samenwerking met Jelmer, want 7 maart 2006 zijn er verkiezingen en daarna zit de termijn van spreker erop. Wat schetst zijn verbazing dat de termijn van Jelmer nog eerder is afgelopen! Deze commissievergadering was dan ook zijn laatste, want Jelmer gaat werken bij de Noordelijke Rekenkamer als onderzoeker. Jelmer zal in de toekomst dan ook nog regelmatig zijn aandacht op Drenthe richten. Hij wil dit niet ongemerkt voorbij laten gaan en overhandigt Jelmer schrijfwerktuig waarop de naam van deze provincie wordt genoemd en dankt hem voor de prettige, hoewel korte samenwerking.

De VOORZITTER sluit de vergadering om 18:30 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 17 januari 2007.

,voorzitter

,commissiegriffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid, gehouden op 6 december 2006 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 17 Mevrouw EDELENBOSCH zegt de commissie toe dat het laatste concept van de bestuursovereenkomst over het pMJP, met daarbij de tabel met doelen en middelen, voor 20 december 2006 aan de commissie zal worden toegestuurd.

- 37 De heer SWIERSTRA zegt toe, zodra er meer informatie over het totaal van ongevallen op de N34 is, dit aan de staten gezonden zal worden.

HW

Lijst van toezeggingen Statencommissie Omgevingsbeleid

(tot en met vergadering van 6 december 2006 bijgewerkt)

Nr	Datum toezegging	Korte termijn (binnen 3 maanden)	Afdoening	✓
1.	17-10-2005 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe de commissie een stuk toe te sturen over de kosten van de nationale parken.		✓
2.	21-11-2005 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat zij het gesprek met de landinrichtingscommissie wil aangaan om te kijken of het wellicht in tweede instantie mogelijk is om alsnog het gehele Rundeproject, zoals dat destijds door de heren Van Westen en Berg is ontworpen, te realiseren. Tevens zal zij met de DLG bespreken wat er in de communicatie over het plan met de bevolking van de Foxel-Scholtenskanaal verkeerdt is gegaan.		✓
3.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat zij de commissie binnenkort een samenvatting nog zal geven van wat Drenthe te kort komt in het bod van het Rijk, m.b.t. het ILG zodat de staten dat mee kunnen nemen in hun contacten met de leden van de Tweede Kamer		✓
4.	01-11-2006 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt toe dat zij voor de volgende commissievergadering op papier zal zetten hoeveel hectares er tot nu toe zijn verworven ten behoeve van de EHS en hoeveel hectares er nog kunnen en zullen worden verworven. Dit is allemaal doorgerekend want anders had het college geen basis om met de minister te onderhandelen over wat er voor zeven jaar nodig is. Dat is allemaal gekoppeld aan de restanttaakstelling, die spreekster de commissie gewoon zal kunnen doen toekomen.		✓
5.	05-12-2006 SC OGB	Mevrouw EDELENBOSCH zegt de commissie toe dat het laatste concept van de bestuursovereenkomst over het pMJP, met daarbij de tabel met doelen en middelen, voor 20 december 2006 aan de commissie zal worden toegestuurd.		✓
6.	15-03-2006 SC OGB	Mevrouw HAARSMA zegt toe dat de commissie de cultuurhistorische waardenkaart zal ontvangen en dat zal worden uitgezocht of de cultuurhistorische waardenkaart als uitwerkingsplan van het POP in de commissie dient te worden behandeld.		
7.	23-05-2005 SC MWG	Mevrouw KLIP zegt toe dat de staten op niet al te lange termijn worden geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het parkmanagementbeleid.		✓

8.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zal onderzoeken wat nodig is en hoeveel tijd het kost om van Drenthe een energie-neutrale provincie te maken, afhankelijk van de hoeveelheid tijd die het ambtelijk apparaat in een dergelijke exercitie zal moeten steken.	Onderzoek in gang gezet.	
9.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe dat zij de mogelijkheden voor een revolving fund voor particulieren die energiebesparende maatregelen willen nemen, zal onderzoeken.	Onderzoek in gang gezet	
10.	01-11-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP stuurt de tussenbalans over de uitvoering van de energienota voor de vergadering van februari 2007 aan de commissie.		
11.	01-11-2006 SC OGB	De heer SWIERSTRA zegt toe dat hij de commissie het oordeel van de ruimte over de netwerkanalyse zal sturen.		
12.	05-12-2006 SC OGB	De heer SWIERSTRA zegt toe, zodra er meer informatie over het totaal van ongevallen op de N34 is, dit aan de staten gezonden zal worden.		
		Lange termijn		
1.	12-04-2006 SC OGB	Mevrouw KLIP zegt toe dat het college volgend jaar met een uitvoeringsprogramma zal komen dat aan de ene kant een terugblik op het afgelopen jaar en een vooruitblik op datgene waarmee wordt doorgegaan of wat de provincie nog gaat doen, gekoppeld aan de CO ₂ -winsten en het multiplier-effect van het provinciale geld.		
		Moties		
1.	15-06-2005 PS	PS verzoeken het college vóór 1 september 2005 aan provinciale staten van Drenthe een actieplan met betrekking tot de positie van Emmen in de Nota Ruimte als in de overwegingen bedoeld ter kennisneming voor te leggen.	Actieprogramma wordt gemaakt. Begin december in GS.	
2.	14-06-2006 PS	PS dragen het college op af te zien van het voornemen te bezuinigen op de Natuur- en Milieueducatie.		
3.	14-06-2006 PS	PS draagt het college op de mogelijkheden van een starterslening, of andere gelijksoortige instrumenten, te onderzoeken en daarbij als voorbeeld het plan van de provincie Limburg te betrekken.		